

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మే నెల 14 వ తేది బుధవారము

NO. 37.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస శుద్ధ చతుర్థి గౌరవము.

సంచిక ౩౭

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

రాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రసాయనిక శాఖవారిచే తయారుచేయబడిన మంచి మేలైన

ఎవ్ నమ్ వుప్పు పచ్చ అన్న భేది

ఆర్కాటు అంటురోగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల బాబితాకు యిట్లు వ్రాయుడు :

ప్యారీ అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజంట్లు,

పోస్టు బాక్స్ నెం. 12, మద్రాసు.

(1601)

A

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు

వేరు పొందినది.

గుణము లేకుండిన

మీ వైకము మీకు

ఇయ్యబడును.

వనమూలికలచే

చేయబడును

సువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను

చూచి కొనిన

మోసముండదు.

ఒకసారి పరీక్షించి

చూడుడు.

చక్కని డబ్బీలో

వెల ర అణాలు.

అన్ని దుకాణముల

లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి. పో.

6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోట్టు, బొంబాయి

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమునకు మౌళికము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. వత్సము లేదు. పిచ్చికాశి
హస్తగు కఠినశిక్షల కనిలేదు. దుచ్చు
మైన మా మలయచందనము ఎటువ
లెటువై పచ్చ అను మాడు విధముల
పెగోగమును మాడుతూంటుంటే మాన్యును. డబ్బీ 1-౩ 2.0.0
గంధర్యపార్శ్వ, రాజమండ్రి.

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

జయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ

గ్రంథకర్త :- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

ఉన్నవైఖ చక్కని గ్రంథము. డబ్బీ 2.0.0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్స్ 212, మద్రాసు.

Mr. G. W. M. Reynold's Novel

Other Big Type Editions.

	Rs. A.
GRACE DARLING or	
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5. Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Rs. 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4-0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Rs. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugenie's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Loes of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co.,

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

తల్లిని ప్రతిదినమును పూజింపుడు !!!

“భారతమాత చిత్ర పటము”

ఈ పటమునందు, లక్ష్మీ, సరస్వతి, గర్భ, రూపమలూకటి
మై భారతమాతయొక్క స్వరూపమున చున్నట్లు వ్రాయబడినది.
జననియొక్క నాలుగు వస్తువులును, అన్న, వస్త్ర, భాగ్య, ధర్మ
ములను ప్రపంచమున కొనుగడు, హైందవజాతియు పతాక
మును బూనియున్నది. పటము 15 + 20 అంగుళముల వైఖ
లో 9 రంగులతో, మంచి కాగితముమీద నుడిచబడినది. ఢిల్లీ
లో సమావేశమైన గడచిన జాతీయమహాసభయందు 4 వేల
ప్రతు లమ్ముడైనవి. ఇక 2 వేల ప్రతులు మాత్రమే గలవు.
తీరిన ఏక ముత్రముగా గాని, తదవధ 100 ప్రతులను తక్కు
వతేరుండాగాని కొని, గ్రామముల వెంట నమ్ముకొనువారి,
ముఖమైనట్టి ము, పనిత్రమైనట్టి ము, మంచియొక్కమైన వ్యా
పారము. అట్టి కాకి బహువల్లు ధర కిమ్ముబడును. చిల్లర వెల
ప్రతి 1౩ శిలకాము. పోస్టుఖర్చుకొనువారే ధరించులెను.
తక్షణమే కొని దుకాణమున వ్రాసి తెప్పించుకొనలెను.

(1595) పింగళి వెంకయ్య, మదిరేడ్డు గారు.

160 పుటల పుస్తకము ఉదితము

అంగీకరము కాల్పనములు పొందుట స్వా
భావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటకునే కే
నున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అంగీకరము
మును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును. ఆ
యుర్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా
నీయబడును. పోస్టుచార్జీ ము మే ధరించి పంపెన
ము. వెంటనే వ్రాయుకొనలెను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆంధ్రపత్రికా పోషకాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

పంటి వైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్సు

12 కెన్నెడెన్ రోడ్, ఎస్కాట్, మద్రాసు.

ఈ రుణవైద్యము ఏకాగ్రహము చేకరైన పండ్లను పెరి
నేనులని యుండిన సెప్పిలేతుండ పీకే ముందు. బలహీన
మైన పండ్లను బంగాళ కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల పం
డ్లను బంగాళచేత మూముట, కల్లు కొత్తకట్టుట, ఇంకను
కంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యశాస్త్రప్రకా
రము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ నుండుట వచ్చి
యున్నాము. కంటిని తీయునప్పుడు సెప్పిలేకే తీయబడును.

లోహలిగేటుకేను తీర్పు.

ఈ నెల 10-వ తేదీని తెఫెటి నెలకు కర్మలు ఇవ్వవలసి కమిషనరు లోహలిగేటు కేను తీర్పు జెప్పిరి. 7 గురు ముద్దాయిలు కర్మాంతరము విధించిరి. వారి అస్తి ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరచు కొందరు. కేను నొందిన ప్రతి ముద్దాయియును తమ కేను కర్మింకలైన దని జర్జి పార్సీ కమిషనరి కిట్టి కేనుకొనుటకుగాను నిర్ణయము చేయబడెను. ఇట్లు ముద్దాయిలు నిరపరాధులని తెలియజేసి వదిలివేయబడిరి. తర్వాత ఈ క్రింద వివరించుచున్నాము:—

ఇండియన్ పింజిరాడ్డు, 121, 147, 152, 169 కేను నుల క్రింద 9 గురు ముద్దాయిలు మన ఎడకు నున్నారు. ఏప్రిల్ 10-వ తేదీని లాహూరు లో జరిగిన గందరగోళములో మీరు పాల్గొనకుటకు మీరైతే కేరములు మోపబడినవి. మూడుగట్లనుండి క్రికాగమనమును కేనుకను తరలబడెను. కాని కేరములు కల్పించెదరు. పోలీసువారి చిన్న సిబ్బంది చేత మీరు కమిషిగా విలీనంపాలి చాక్షగుండా, అనర్కా లీకి కేను ను లోహలిగేటుకేనుకను కట్టబడిరి. నగరమునుండి పంపబడిన వలయుక ప్రకాశమామము వీరినమాయమునకు వచ్చెను. అనర్కా లీ, కర్పిలరొడు కలుసుకొన రావునకు కొలది మారములో జిల్లాసూపరింటెండెంటు, క్లార్కుగాని అధికారములోను పోలీసువారు ఆదేశించబడిరి. పోలీసుసూపరింటెండెంటు భార్యగారు కొలది పోలీసులముతోను, అశ్వలముతోను క్లార్కుగాని కమాయమునకు వచ్చిరి. కాంతిని నెల కొల్పబడు వచ్చిన వైద్యమును పుజల సమాహము చెల్లాచెదరు చేయబోయినది. పోలీసువారివై రాళ్ళకుడిపించిరి. రాళ్ళ విసరుచున్నప్పుడు ముల మీద తుపాకులు కెండు మూడుసార్లు కాల్పులయ్యెను. ఇట్లు కాల్పులకులన, అరికొనునది కచ్చు అపాయమునండి తప్పించుకొంటిమేగాని, మరి ఏమియును చేయలేకపోతిమి. వార్తను పంపగనే వైద్యులు గారు కర్పిలరొడు కేరమిరి. జనసమాహములోనికి వెడలి వదిలి రాజభోజిదత్తు లాలాదనవరుగార్లతో పుసంగింప ప్రారంభించెను. వైద్యులకాకి అచట ఎట్టి మనుష్యులు ఉండిరో తెలియదు. జనసమాహమును చెదరగొట్టుటకు మీరు చేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. అటుగుండ్లకు వైగా మీరైకాల్పులయ్యెను. మరల తుపాకులు కాల్పుకుండగనే ప్రకాశమామము కేనుకను మరలెను.

అంత ముద్దాయి జీవనములు, ఏమిదవ ముద్దాయి కిరొబ్దీనుగార్లమీద అనమానము మాత్రమే యుండుటచేత కదిలేయబడిరి. విగిలిన ముద్దాయిలందరకును ఆజ్ఞాంతరము విధించబడినది. ఈ ముద్దాయిల కందరికి తుపాకు దెబ్బలు తగిలుటచేత మీరు కల్పించుటలో పొల్లనిరని స్పష్టముగా తెలియచున్నది. ప్రభుత్వమువారి మీద యుద్ధమును చేయుటకు సన్నద్ధులైన కేరము మీరమీద మోపబడినది. ఇండియన్ పింజిరాడ్డు 121 కేను క్రింద మీరై చాక్కిలు ఏర్పరుపబడెను. ఈ కేను విధించుట అచనకము. న్యాయప్రకారము ఆజ్ఞాంతరము మీరకి విధించుచున్నాము. ఈ దిగువ ముద్దాయిలకు కేనుకొని, ఈవిధించిన కేనుకొనికొనుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి విజ్ఞప్తిచేసికొనుటకు అధికారమిచ్చుచున్నాము:— (1) మహాలిక్ (2) అబ్దుల్ హిమ్మ (3) భీమణ చంద (4) ఫఖర్ జుమ్నీస్ (5) ప్రదీప్ (6) గులాము మహమ్మద్ (6) కేశవాను. కేరములు చేసినది ముకము మీకున్న అస్తిప్రభుత్వమువారు వశపరచుకొందరు. జనసమాహము వహోద్రవములను చేయకుండా పాటుబడినవారికి ప్రభుత్వమువారి ప్రోత్సాహము మాపవలసిన దని మేము నడుపుచున్నాము.

ఇతర కమిషనరు.

ప్రభుత్వమువారివై యుద్ధముచేసినందుటకు రాజుగోహము విప్లవము, హత్యదోషుడు మొదలగు కేరములను గావించిన ముద్దాయిలకేను విచారించుటకు ఈనెల 13 వ తేదీని ఒక కమిషను ఏర్పరుపబడెను. గుజరతువాలాజిల్లా నైజాము బాదు నుండి 19 గురు ముద్దాయిలు విచారణకు తేబడిరి. 9 వ తేదీని హాఫీజాబాదు వద్ద వై కేరమును గావించిన 31 గురు ముద్దాయిలు కూడ విచారించబడుటకు ఈ కమిషను ఏర్పరుపబడెను.

రాజుగోహము, కుట్రకన్నులు, ప్రభుత్వమువారివై యుద్ధము చేయుట, హత్యలు గావించుట, దోషుడు చేయుట, హాఫీజాబద్ద లై అట్టాలు తీయుట మున్నగు కేరముల క్రింద 44 గురు ముద్దాయిలు కేనుబడిన వారిని విచారించుట కొక కమిషను ఏర్పడెను.

నరసన్న పేట వార్తలు.

(ఒక విశేషవివరణనుండి.)

నరసన్న పేట, మే 7:— రెండవనెల క్రిందకు రెండు మడిగట్లు వాన గురిసినది. భూమిచల్లబడి ఎండ చేడిమి కొంచెముతగ్గినది. కృతసాయ దారులు మెట్టభూములు దున్ని వేరుసేసగ వెట్టుచున్నారు.

నుమారు 1½ నెలలునుండి వెద్దపేట భాగమందున్న కలరా యువకుడు గ్రామమంతట వ్యాపించినది. ప్రజలు భీతావస్థలై యున్నారు.

గ్రామ పాలకుడును ఉండవలసిన రీతిని వేరు చెరు మానుగారు, గ్రామమునకు మైలున్నరూరమందున్న సత్యవరములో నుండుకలరా పాలకుడును గుర్చి వీర్చుటులు సంతృప్తి కరముగలేవు.

భాగ్యపు ధరలు:— మిలిమిరింగున, క్రికాకుళము దివి జనముండి, భాగ్యములో దుదాచి, గూడ ఎగుమతి గాకుండా సర్కారువారు అటంకపరచినారు. భాగ్యమునకు సర్కారు ౫.౬ కి రు 120లు ధర నిర్ణయించినారు. నిన్నున్న నేడు క్రికాకుళము తపానీలుదాదగరును కరన్న పేట డి. టి. వారును కొంతనంది భూకామదలు కర్పించి నిలకభాగ్యపు లెక్కలు వ్రాగిములకముగ తీసికొన్నారు. నేడు వారు స్వయముగ దగ్గరనుండి రు. 1-5 కుంచములు చొ. చిల్లరగ నమ్మించుచున్నారు. భాగ్యపు లెక్కలు తీసికొనుటలో వారు పూర్తి అయిన లెక్కలు తీసికొన్నటుల అగడదరు. ఈ నిర్ణయములు తిరిగి పంటలు పండవరకు ఉండినగాని కొందరు చెడుటయు, కొందరు బాగుడుటయు సంభవించును.

గ్రామమున కరికెకను కిరగనూనె ఒక్కచోటనే అమ్ముచున్నారు. పులిదినము సాయంకాలము మిలిమిరిన ప్రజలమిగూడుట కలుగుచున్నది. కలరా దినములలో ఒక్కచోట జనలు క్రిక్కిరిసియుండుట ప్రవృత్తాదుకమని ప్రజలు చెప్పుచున్నారు. ఈవిషయము అధికారుల దృష్టి నాకర్పించలేదు.

క్రికాకుళము వార్తలు.

(ఒక విశేషవివరణనుండి.)

క్రికాకుళ వద్యపాన నిషేధక సంఘము.

క్రికాకుళము, మే 7:— ఈ సంఘమువారి 5 వ సంవత్సరార్థము యానెల 5 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు మ్యానిసికల్ మోన్యులవద్ద జేయబడిన క్రికాకుళవద్యపాన చాలా జయప్రదముగా జరుగబడెను. మ్యాన్సికల్ కెక్కురగారు గురు దెబ్బలు మ్యాసామ్ యస్కయిర్ దొరవారు సభాధ్యక్షురీ జరిపించిరి. కార్యదర్శిగారు తమ రిపోర్టును చదివిరి. వత్తువద్యములు కేవలము నిషేధము లనియే తాము బోధించెదమనెను, వానిని మరలముగా వాడుకచేయువని తమయొక్క యభిప్రాయము కాదనియు, క్రికాకుళవారి కమాయములేనికే యిట్టి కంఠములు జనోపయోగములయిన కలరా నిర్మూలకలయే పుష్కలము ప్రతి మ్యానిసికల్ డిటిలోనన్న యెక్కుయియు సలహా సభలలో సర్కారు ఉద్యోగస్థులు కానివారినే మోచుమని వుంచవలయు యీవలహా సభలకు మోచు అధికారిమిమ్మరియు, క్రికాకుళములోని సలహా సభలో వద్యపాన నిషేధ సంఘమువారి మొదలగు ఒకరిని నియమించవలయు, క్రికాకుళవారు

దుకాణములను తీయించివేయుటయే మాఖ్యసాధన మనియు గతసంవత్సరము క్రికాకుళ వద్యపాన నిషేధక సంఘమువారి వలన వంకరబడిన మహాజయవై దుకాణములను తగ్గించవని క్రికాకుళవారు ఈ త్రైపుచేసిరిని కార్యదర్శిగారు చెప్పిరి. పిమ్మట ననేకపురప్రముఖులు వద్యపాన నిషేధకత్యక్తము గూర్చి యుపన్యసించిరి.

ధరవరలు.

ఏప్రిల్ నెలకును సరికి ఈ గ్రామములో భాగ్యము ధర ౫.౬ కి రు 200 లు వరకు తగ్గినది. 1 తేదీ లక్ష్మీవారం సంతలో కొంతమంది ప్రజలు దోపిడి చేయుటకు యత్నించగా ఉద్యోగస్థులు నివారింపిరి. 2 తేదీ నుంచి యీ జిల్లా నుండి విశాఖపట్టణంజిల్లాకు భాగ్యము, చొళ్లు, బియ్యము యెగుమతి చేయబడినది దండోరా చేయించిరి. 3 తేదీనాడు మానవీక లెక్కరు దొరవారు చింతావారి యింటివద్ద ౫.౬ కి రు 120-ల చొ. భాగ్యము చిల్లరగా అమ్మించిరి. నేటివరకుమూడూ ఆదేశపరచి చింతావారు అమ్ముచున్నారు. మోదర్ భాన్ సామోలుగారి యింటివద్దమూడూ ఆదేశపరచి భాగ్యం అమ్మించినారు. ఈ కట్టణములోనున్న భూకామదులవద్ద విశేషముగా భాగ్యము నిలువలేదు. మోచు ధరలతో నమ్మిటకు నిలువలేనన సామకార్ల వద్ద నుండుగా యీ తక్కువ ధరలకమ్మించిన, ప్రజలయొక్కతోధ ఇదిగానక కూర్చుల ముఖ్య హార దినసగు చొళ్లుభాగ్యముకన్న క్రియముగా నమ్మిటకు చున్నవిగాన నుండుగా చొళ్లధర తగ్గించి అమ్మించియెడల భాగ్యమునకు కరువుండదు. చొళ్లు క్రియనుగుటను కూర్చుల భాగ్యము వాడుకచేయుటకులన చాలా చిక్కుగానున్నది. ఈ కారణమునబట్టి మానవీక లెక్కరు దొరవారు చొళ్లధర తగ్గించిన బాగుండున.

కిరసనాయిలు.

ఈకట్టణ మంతటికిన్ని ఒక్క దుకాణంమాత్రమున్నది. మ్యానిసికల్ వారుమూడూ అమ్మించుచున్నారు గాని కొంచెము దెబ్బలకమ్ముచున్నారు. మార్కెట్టులోని దుకాణమువద్ద ప్రతిరోజూ చాలా అల్లరులు జరుగుచున్నది. కిరసనాయిలు దొరకక వందలకొలది ప్రజలకించతో నింటికి మరలుచున్నారు. సీసాలు, బ్రెడ్లలగుట ఒకరి సీసా ఒకరు తీసికొనుట గాజుమెంతులగుచున్నవి గాయములు తగులుట, దెబ్బలు పడిపోవుటకొకరిని వకరు కొట్టుకొనుట మొదలగు వెక్కు యొక్కట్టులను ప్రజలు పొందుచున్నారు. ఇట్టి అల్లరుల నేకములు ప్రతిరోజూ జరుగుచున్నను మామూలినీపాతికవారు తగిన యెర్పాటులనెలకో చేయకున్నారు. మూడు నాలుగు చొట్ల కిరసనాయిలు నమ్మించిన దొమ్మి లేక యల్లరులు లేక నెమ్మదిగా నుండునని నా యభిప్రాయము.

ఇంతకు పూర్వము సింధురాజ్యములోజరిగిన అరెస్టులు, ఇండ్లుసోదాచేయుట మొదలైనవి చక్కగా పరిశీలించుటకు బొంబాయి గవర్నరుగారి వద్దకు ఆనరబిలు మెసర్సు భూర్మిగారును, హరిశ్చంద్రవీనినదాను, గులాబరీ చంగలాగార్లు రాయబారులుగా వంకరబడిరి. వారు అక్కడ సమాచారముబడిరి. గవర్నరుగారు వారి సమాచారములు వినిక కరాచీకును, మోదరాబాదుకును కృత్యముగా అక్కడ సమాచారములను పరిశీలించుటకు పోయిరి. కావున రాయబారులుగా పంపబడినవారియొక్క జయప్రదమునకు ఎక్కువగా అందరు కంతోపించుచున్నారు అని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

భాగ్యవంతు లేవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జంబీర రసాయనం	వంచానన లేపము
6 ఔన్నలు 3-0-0	6 ఔన్నలు ౫ల సీసా 1-0-0	ఉష్ణాదుల బోగోట్టును	తామర నణయను
3 ఔన్నలు 1-12-0	3 ఔన్నలు ౫ల సీసా 0-8-0	సీసా రు. 0-10-0	డబ్బీ రు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు-పోస్ట్జిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాలటాగు ప్రతులు ఉచితము

తంతి విలాసము.

పండిట్, మదరాసు.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.

85, ఆచారప్పకోవి, మదరాసు.

దేశభాషలు

శాసనసభయందలి చర్చ

రామచంద్రరావుగారి యువన్యాసము

ఆంధ్ర సెంటు గారు తేదీని మదరాసు శాసనసభ సమావేశ మైనపుడు మా సీనియరు లగు బి. వి. సరసింహయ్యగారు శాసనసభా కార్యక్రమమును జేరభావలలో జరుపుకొనటకు ప్రభుత్వమువారు అవకాశములు గలగజేయ కోరుచు, నొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టియండి. ఆ తీర్మానము వైన చర్చ చాలనేపు జరిగినది. మానసియులగు దివానుబహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పాత్రులుగారు ఇదకు తీర్మానపు చర్చలో పాల్గొన్నవారు గట్టుల చెప్పిరి:

తీర్మానము నుపపాదించిన మానసియులగు సభ్యుల నూచనలకన్నను మనమీ తీర్మానమును నెక్కువగా చర్చించు చున్నామని తలంచెదను. మానసియులగు సరసింహయ్యగారి వాదము సరియైనదని నేను గ్రహించినయెడల ఈ తీర్మానపు చర్చలో జాతీయాదర్శములు, శాసనసభాభావలచర్చ నిచట చర్చించుట అవసరమని నా అభిప్రాయము. నే నీ శాసనసభ లోనున్న తొమ్మిదేండ్లనుండియు ఈ శాసనసభాసభ్యులంద రును ఇంగ్లీషునందు మాటలాడుచున్నాను. విషయములను బాగుగా సర్దుచుచేసికొనుచునే యున్నాను. ఎవరైన నొక సభ్యు డీశాసనసభకువచ్చి, తనకు ఆంగ్లమున మాటలాడుటకు తగిన తెలివితేటలు లేవనియు తాను తన మాతృభాషలో తన అభిప్రాయములను బాగుగా తెలియజెప్పగలనన యెడల ఈసభలోని మానసియులగు సభ్యులు ఆయన చెప్పి విషయ ములను వినుటకు నిరాకరించక, ఆయన యువన్యాస మును తెలిసికొనటకు సర్వసహాయములను చేయుగలరని నానశ్చితాభిప్రాయము. అయినను మానసియులగు సరసింహ య్యగారుగత ఆటుసంవత్సరములనుండియు నీసభలో ఆంగ్ల మున మాటలాడుచు నేడు తేటతెల్లమే సభాభావను మార్పుమని యడుగుటయు, సభాభ్యుత్థులు ఆయనకోరిక నిరాకరించుట వలననే ఈస్థితి మనకు కలిగినది. అస్థితియే ఈ తీర్మానమున కును కారణభూతమైయున్నది. ఇట్టివిషయములలో జేమియు నిరాకరణ చూపకుడదని నూచించువారలలో నేనొకడను. ఈవిషయమున ఇతర రాష్ట్రములవారి చట్టములను నేను చూడకపోయినను, సామ్రాజ్యశాసనసభా చట్టములలో ఆంగ్ల భాషయందొక సభ్యునికి జ్ఞానములేకపోయినను, అట్టివారు ఉప సంఘములకు సంకెను సభ్యులుగా నియమించుటకు ఆన కాళములు చూపెట్టబడియున్నవని నేను విని యున్నాను. ఎవ రైన నొక సభ్యుడు మన ఇష్టమువచ్చిన భాషలో మాటలాడుటకు ప్రకృతపు నిబంధనలేమియు నిర్బంధపెట్టబడవని చెప్పుచున్న మాన సియులగు రంగచాడ్యులుగారి అభిప్రాయముతో నేనేకీ భవించుచున్నాను. తాను చెప్పు విషయములు సభాసభ్యుల లో నెక్కువమంది గ్రహించ వక్కరలేదని తలంచినయెడల ఏసభ్యుడైనను ఏభాషలోనైనను మాటలాడవచ్చును. ప్రతి సభ్యుడును తాను చెప్పవిషయమును అసభికారసభ్యులును అనేక తీర్మానముల జయోపపత్తుల నిర్ణయించగల అధికార సభ్యులును తెలిసికొనవలయునని అభిప్రాయము గలిగియుండు నని తలంచెదను. అనేకసార్లును నన్ను అనెస్సెర్లకు మాతృభాష లో సంగతి సందర్భములను తెలియచెప్పుటకు ఆడుగుచుండు వారు. నేనును విచారించవలసిన న్యాయాధికారికి ఆ భాషను గ్రహించుటకు కత్తిలేనందువలన, న్యాయాధికారియే నేను నందలి విషయములు అనెస్సెర్లకన్నను గ్రహించవలసియుండు నని నే నాయితో చెప్పుచుండెడి వాడను. ఈసంగతి సం దర్భములనుబట్టి ప్రకృతము అనువాదములను దుబాషిలను నియ మించుటకు అవసరము లేదని తలంచెదను. అధికార సభవారి పద్ధతికి బూనుకొనిన యెడల ఉపన్యాసములను బాగుగా నర్థము చేసికొనటకు వీలుండుట కష్టతరమని తలంచెడి వారి లో నేనుకడను. మానసియులగు రాజగోపాలా చార్యులు జేవిద్వనుగార్లు జవాబు చెప్పువలసియుండును. అధికార సభ్యు ల జవాబులన్నియు తీర్పునా చేయవలసియుండును. ఒక సభ్యుడు తీర్మానము నొకదానిని ప్రవేశపెట్టి మాతృభాష లో మాటలాడినయెడల తన తీర్మానమునకు జవాబేమియో నదియు చెప్పవలసి యుండును. ప్రతి సభ్యుని యువన్యాస మును తీర్పునా చేయవలసియుండును. అప్పుడు పరిస్థితి యెంత యు కష్టతరముగా నుండును. ఈసంగతులనుబట్టి చూచిన యెడల మానసియులగు సభ్యుని యాదర్శమును నే నామోదిం చెదను. ఈవిషయమున పర్యవసానము తెలియవలయు ననియు

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము.

పరిష్కాపలితములు.

ఎం. పి. పరీక్ష.

(బ్రాంచి ౮ హిస్టరీ ఎకనామిక్సు.)

మూడవతరగతి:—చార్లెస్ జోసెఫ్ లూకాసు, జాను మత్రియ ను, సందూర రంగచారి, నేతు శ్రీనివాసరావు, వి. నూర్యనారాయణశాస్త్రి, ఎస్. తిరువేంగడను, సిరివాల్ల వెంకటరావు, కె. శ్రీనివాసన్, పి. వైద్యనాథ నారాయణన్.

(బ్రాంచి ౮ హిస్టరీ ఎకనామిక్సు, పాలిటిక్సు)

రెండవతరగతి:—కల్పావతి పి. విశ్వనాథన్, మూడవతరగతి:—పి. ఆనంతవల్లభరామయ్యయ్య, డబ్లి యు. బి. రాఘవయ్య, కె. సి. రామప్పయ్యన్, చామర్ల వెంకట రావు, చాడవర గజవల్లయ్య, ఆర్. కృష్ణవతి.

బి. ఏ. ఆనర్స్ పరీక్ష.

(బ్రాంచి ౮ హిస్టరీ ఎకనామిక్సు.)

మొదటితరగతి:—167. రెండవ తరగతి:—15, 60, 63, 64, 65, 67, 68, 79, 80, 161, 162, 163, 168, 172, 174, 179, 182, 183, 200, 201, 202, 204, 207

మూడవతరగతి:—51, 52, 53, 54, 57, 58, 59, 61, 62, 66, 70, 71, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 82, 83, 164, 165, 166, 169, 170, 171, 173, 175, 176, 177, 180, 181, 199, 203, 205, 206, 208.

బి. ఇ. డిగ్రీ పరీక్ష.

(సివిల్ బ్రాంచి)

మొదటి తరగతి:—ఎన్. జె. జోసెఫ్. రెండవతరగతి:—ఎస్. ఆర్. కృష్ణమూర్తి, టి. కృష్ణ మూర్తి, కె. ఎస్. జుబ్రహ్మయ్య, సోమయాజుల జె. నూ ర్యనారాయణ.

బి. ఇ. డిగ్రీ పరీక్ష.

(మెకానికల్ బ్రాంచి)

రెండవతరగతి:—19, 24, 25, 26, 28, 29, 32 ఇంజనీరింగు తరగతి

(ప్రభువరీక్ష)

3, 5, 6, 8, 9, 12, 14, 15, 17, 19, 24, 28, 30, 31, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 49, 50, 51.

నాఅభిప్రాయమే కాని ప్రకృతము దీనివిషయమున పర్యవసాన ము నిర్ణయించుకూడదని మాత్రము నాయుద్దేశము. ఇతరుండు క్రొత్త సంస్కరణ శాసన సభలలోనికి ఇంగ్లీషు రాని సభ్యులు కొందరు వచ్చుటకు వీలుండును. కావున అట్టివారి యువన్యాసములను తర్జుమా చేయుచుండుట అవకాశములు కల్పించవలయును. కాని ఆ అవకాశములు ఇంగ్లీషున తమ భాషలను వ్యక్తీకరించగలగు వారికి అన్యులవలసియకూడదు. కావున ఈ తీర్మానమున సామాన్య ప్రశ్నలను చర్చించ కూడదని తలంచెదను. ఇంగ్లీషురానివా లేవరైనను మాతృ భాషలో మాటలాడుటకు నేను సానుభూతిని గనుబరచు చున్నాను. ఆ ప్రశ్న చర్చించబడిన యెడల అధికార అసభికారసభ్యులు యూరోపియను మ్రోందపుడు సయితము ఆ విషయాలసరమునకు నిబంధనలలో మార్పులు చేయుటకుగాను అడ్డుపడజాలరని నేను నమ్ముచున్నాను. కావున ఇక నీవిషయ మును చర్చించుట అవసరమని తలంచెదను. మానసియులగు సభ్యుడు సివిల్ సర్వీసు యొక్కయు రాజధానియందలి అర వము, ఆంధ్రుని మలయాళము భాషలలో కొద్దిపాటిపరిచయ మైనను గలిగియుండి తీరవలయునని కోరుచున్నారని మొట్ట మొదట తలంచినది. అధికార అటులచేయ ఆయన తలంచిన యెడల జేతమునందలి భాషల సాధారణ జ్ఞానముతో అసభికార సభ్యుల అభిప్రాయమును గ్రహించుట కష్టతరము. కావున ఇప్పుడు అవసరము కాని ఈవిషయమును కాలయునని నాన్నే హితుడు పట్టుపట్టుకుండురని తలంచెదను. అవసరము వచ్చినయెడల నిబంధనలను మార్పుల చేయుటకు అసభికార సభ్యులలో ననేకులు వనిచేయగలరని నా అభిప్రాయము.

స్వరాజ్య సమితి

బి సెంటుగారి రాజీనామా.

భేదాభిప్రాయములు గలగుట

అనిబి సెంటు గారు ఆఖిలభారత స్వరాజ్యసమితి అధ్యక్షుడవదికి రాజీనామా ఇచ్చుచు వ్రాసిన యుత్తరమును స్వరాజ్యసమితి వారి అనుమతిలేనిదే పత్రికలలో అనిబి సెంటుగారు ప్రకటించిందులకు తింటియను స్వరాజ్యసమితి వార్య దయలగు సి. పి. రామన్యాయ్యగారికి యుత్తరమును ప్రకటించుచున్నాను. అందు స్వరాజ్యసమితికిని సత్యాగ్రహోద్యమమునకును జేమియు సంబంధము లేదనియు, స్వరాజ్య సమితి అనిబి సెంటు గారికి న్యుతి రేకముగా వనిచేయుచున్నదని తలంచుట న్యాయము కాదనియు, రాష్ట్రీయ కాల్లలలోనున్న 27 గురు సభ్యులలో 25 గురు సమితి ఎన్నికలలో పాల్గొనుచున్నారనియు, క్రొత్తగా అనిబి సెంటు గారిచే నెలకొల్పబడిన స్వరాజ్య సమితివలననే ఆమె తన పదవికి రాజీనామా ఈయవలసి వచ్చినదికాని వేరు వాదనను, ఉత్తరమునందు అత్యురుగాను నూచించుచున్నాను.

అనిబి సెంటుగారి వాదము

అనిబి సెంటు గారు నిన్నటిలింగులకు తమ రాజీనామా విషయము వైక్యు ఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు వ్రాయుచు, అంగు తమ రాజీనామాను కారణములను చూపెట్టుచున్నాను. అందు సమితి కార్యసిద్ధిహాక సంఘమువారు యుఖ్య విషయములను సకాలమున చర్చించుటకు సభలను సమావేశ పరచుచుండుట లేదనియు, సత్యాగ్రహోద్యమమునకు న్యుతిరేకముగా నున్నం దువలనను, ఈ సందర్భముయందును జే కము నను స్పష్టతలను నాప్రదలచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి కందరును సహాయముచేయవలయు నని చెప్పినందువలనను తమింద గాంధీ గారి శిష్యులగుచుకొని నేనులు కత్తికట్టుచున్నారనియు, కావున అట్టియొ సమయమున సమితితో సంబంధమును వదలు కొనుటయే మంచిదని తోచుచున్నదని ప్రకటించిరి.

తరువాతి కథనము.

నిన్న స్వరాజ్య సమితివారు సమావేశమై అనిబి సెంటు గారి రాజీనామా నాలోచించి దాని సంగికరించిరి.

తరువాత జెన్నా గారు సభకు అధ్యక్షుడ వహించి సమితివారు చేయవలసిన కార్యమును చర్చించిరి. స్వరాజ్యసమితి పక్షమున ఇంగ్లండున వనిచేయుటకు కొంతమంది రాయ బారలను పంపుటకు తీర్మానించిరి. ప్రకృతజేకపరిస్థితులను గురించి ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు ప్రధానమంత్రి గారికి పంపినతంతివార్తను సమితివారు రామోదించిరి. తంజావూ పరిస్థితులను చూచి వచ్చుటకుగాను మోతీలాలు నెహ్రువు, సత్యుడు మున్నెను, బహులాలు నెహ్రువుగార్లను రాయ బారులుగా పంపుటకు తీర్మానించిరి.

* * * * * అనిబి సెంటు గారును మానసియులగు కపరై గారును నిన్న కాంచీలో నామిల్ల ఇంగ్లండునకు ప్రయాణమై చెల్లిరి.

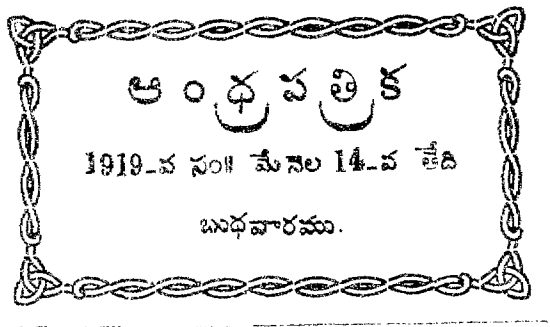
అఫ్ఘనును ప్రజలపై నైనిక శాసనము జారీచేయుట.

లాహోరు, మే 11:—కర్మల ప్రాంత జామ్నుకుగాకు ఈ దిగువ నైనిక శాసనమును జారీచేసిరి.

(1) నా అధికార స్థాయిలోనున్న ప్రతి అఫ్ఘనున జేతమును నా స్వవస్థాగత అంతర్జాత్రము లేదని అతనికి వెడలగూడదు.

(2) నాఅధికారములో నున్న రాష్ట్రములలో ప్రతి అఫ్ఘ గను చేతమును (భర్తలకు, తల్లిదండ్రులకు వెంబడించు స్త్రీలు, బిడ్డలుతప్ప) నా అధికారస్థలము యొక్క ముఖ్య స్థానములలో ఆవారము ఉదయము 9 గంటలకును, మే 11 వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 5 గంటలకును, మే 12 వ తేదీ, తన నామమును రిజిష్టరు చేయుచుకొన వలయును.

రిజిష్టరు సర్టిఫికేట్లుగల అఫ్ఘనున జేతమునికి కరణ్య మిచ్చినను, వివిధముగ నైనను సహాయము చేసినను, అట్టివారల నైనిక శాసనమునకు విరుద్ధముగ నేరము గావించినవారలగు పరిగణించబడుదురు. ఈఆజ్ఞ మే 13 వ తేదీ మంగళవారము నండియు ఆచరణలోనుండును. నా అధికారముగల జేతములలో ఎవడైన రిజిష్టరుకు సర్టిఫికేట్లు లేని అఫ్ఘనున జేతము డున్నటుల తెలిసియు నాతో ఆవిషయమును నివేదించిన యెడల, ఆరిదు నైనిక శాసనమునకు విరుద్ధముగా నడచినటుల పరిగణిం నబడి, విచారింప బడును.

సంధివరతులు.

జాతీయమితి నియమములు.

రాజనీతిధురంధురులు నాలుగు మాసముల నుండియును యోచించి నిర్ణయించిన సంధివరతులు లోకమునకు వెల్లడియైనవి. ఆ నియమము లందరికను సంత్సృష్టి గలుగజేయుట కష్టము, యుద్ధమునందు సకలరాజ్యములు ఫలాపేక్షతో చేసినవి. గెలుపొందినపుడు ఫలాపేక్షను గోరుట మానవస్వభావము. యుద్ధభారమును నిర్వహించిన రాజ్యములందు ప్రాన్యునకు జర్మను వరాక్రమ విజృంభణము నవరోధించుటకు కట్టుదిట్టములు లేవలయును, ఇట్టికోరికచేసినదేమింతయును, సమ కూర్త లేదనియును, జపానుకు జాతీయగౌరవము రక్షితము గాలేదనియును, బెల్జియమునకు వలస రాజ్యభాగము తనకు లభించలేదనియును, నింగ్లాండునకు నవ్వపూర్తి లభించలేదనియును, నమెరికాకు వ్యాపారలాభము గలుగలేదనియును నాశాభంగము, వారివారి దృక్పథముల కనురూపముగ గలుగుచున్నది. సంధిసభాధ్యక్షుడు క్లెమెంట్ గారు సంధినియమములను జర్మనులకు మే 14-వ తేదిని దెలిపినభావములు వరానులోపావేశమును దెలుపుచున్నవి. "మన లావాదేవులను నిర్ణయించుకొనుటకు సమయమువచ్చినది. మీరు సంధిని గోరుచున్నారు. మేము సిద్ధముగ నున్నాము. రెండవ వార్షికుసంధితై మేము బహుశ్రమముల కొద్దిలేమి. అందువలన సాధ్యమైన ప్రతిఫలమును రక్షణోపాయములను మేము గోరుచున్నాము." ఇమ్మహా క్షులమును వినుచుంటుకు నాలుగు ముఖ్యమాత్రములు గలవు.

స్థిరశాంతి మిత్రత్వము.
మొదటిది సంధినియమములు ధర్మప్రయుక్తమైన స్థిరశాంతిస్థాపనకును సకలజాతుల విశాసమునకును సాధనములుగ నుండవలయును. విల్సను మహాశయుని 14 మూలసూత్రముల ప్రయోజన మిదియై యున్నది. విల్సను గారి మూలసూత్రములు స్థిరశాంతికి మూలస్థంభము లని అయిన ప్రకటించెను. మూలస్థంభములు ప్రపంచస్థిరశాంతికి ధర్మనిర్మితములై యుండవలయునా బలనిర్మితమై యుండవలయునాయననది ప్రక్షళపమున నిర్ణయము గావలసియున్నది. "మీరు శాంతికి మైత్రికి ద్వారము నవ్వేపించుచున్నారు. ద్వారముధర్మము, బంధులు స్వయం నిర్ణయము. దేశ ప్రజాంగీకారము. మనము చేరుట కదియె మార్గము." అని విల్సను నిర్ణయించిన ధర్మసూత్రము కొంతవర కీ నియమములం దవలంబించబడిన దని విమర్శనమువలన దెలియుచున్నది. స్వయంనిర్ణయసూత్రము ననుసరించి పోలాండు, ఫిన్లాండు, ఉక్రేనియా, జర్మను ఆస్ట్రియా హంగరీ జాకొస్తావు మొదలగు రాజ్యములు నూతనముగ నిర్మితము లయినవి. ఈరాజ్యములన్నియును శత్రురాజ్యముల భాగములను విడచిసి నిర్ణయించబడినవి. ఈ రాజ్యములందు ప్రజాంగీకారము గలదనియే నిర్ణయించవలయును. వివిధ జాతులను బలవంతముగ బాలించుచున్న ఆస్ట్రియా

యా రాజ్యము ముక్కలైపోయినది. ఆస్ట్రియా సామ్రాజ్యపు ఔత్సర్యము ప్రాన్యునకు జోసపుతో న స్పందించినది. ఆస్ట్రియనులు విజాతీయులను పెట్టిన బాధల కిది వరిగావము. కాని స్వయం నిర్ణయసూత్రము పాలితజాతుల కేమాత్రమును కన్యయించుటలేదు. మిత్రమండలి రాజ్యములలోని పాలితజాతులు పూర్వమువలె వారిపాలనము నందుదురు. శత్రుమండలమునందలి పాలితరాజ్యములు మిత్రమండలి ధర్మకర్తృత్వమునకు మారును. జర్మనులు వారి వలసరాజ్యముల నన్నిటిని మిత్రమండలివశము చేయవలయును. ఆల్సేసు లొరేనును సారు ప్రాంతమును బాగ్నగునులతో ప్రాన్యున కొసంగవలయును. కాని పాలితజాతుల స్థితిగతుల నరయుటకై జాతీయమితి అక్షుడవుడు పనిబూనుచుండును. ఈస్వయం నిర్ణయకర్తృత్వ జర్మను లెంతవర కంగీకరించెదరా వారిప్రత్యుత్తరము తెలుపగలదు. ఈ సంధివరతుల నంగీకరించిన జర్మనులకును మిత్రమండలిరాజ్యములకును మైత్రికలుగనా యను సంశయము కాలము తెలుపవలయును. శత్రువుల సంపూర్ణ వరాజయము మిత్రమండలి సంపూర్ణ విజయము శాంతికి దోడ్పడగలదు. ఆశాంతి స్థిరశాంతియై అస్థిర శాంతియై కాలము నిర్ణయింపగలదు.

మిత్రమండలి ధర్మసూత్రము
లోకసంక్షోభమునకును మహావిలయమునకును గారణమైన జర్మనులను బాగుగ దండించి వారిబలమును నిర్మూలము చేయుట స్థిరశాంతికి సాధనమనిమిత్రమండలిరాజనీతిజ్ఞులు నమ్ముచున్నారు. యుద్ధమునకు మూలకారకుడైన జర్మను ప్రక్షవర్తి సిందారోపితుడై విచారింపి దండింపబడును. యుద్ధ ధర్మము నతిక్రమించిన మనుజులు విచారింపి దండింపబడుదురు. జర్మనులు నిర్బంధపైనికి సేవా విధానమును పరిత్యజింపవలయును. జర్మను రాజ్య రక్షణమునకు 1,00,000 వైస్యము మాత్రముండవలయును. పైనికిశిక్షణ శిబిరములు రద్దు చేయవలయును. సేవాధ్యక్షున కాలోచనసంఘముండజనదు. జర్మనుల నౌకాబలము జలాంతర్గాములు స్వల్పసంఖ్యకు సంకుచితము చేయబడినవి. జర్మనులు వారి యుద్ధ నౌకా విమానములను మిత్రమండలికి స్వాధీనము చేయవలయును. ఏవిధమైన విమానములను వారుమాసములవరకును కట్టగూడదు. జర్మనులు తిరిగి యుద్ధమునకు దిగుటకు వీలులేని విధమున వారి వైస్యబలము నౌకాబలము విమానబలము నియమించబడినవి. జర్మనులు మిత్రమండలిజనులకు ఆస్తికి గలిగించిన నష్టమునకు నవ్వపూర్తి చేయవలయును. బెల్జియము నుండి నిర్బంధముగ గైకొనిన సొమ్ము సంతయును తిరిగి ఇయ్యవలయును. ముప్పదేండ్లలోపలను జర్మనులు 500,00,00,000 నవరనులను మిత్రమండలి నియమితాధికారుల కొసంగవలయును. 1921-వ సంవత్సరాంతములోపల నొసగవలయును. జర్మని ఓధ్వంసముచేసిన ప్రదేశములను సామానులను స్వయముగ బాగుచేయవలయును. జర్మనులు వారు ముంచిన స్త్రీమరులకు ఓడలకు బడులు స్త్రీమరులను ఓడలను వెంటనే కాని కాలక్రమమున గాని ఇయ్యవలయును. అయిదేండ్లవరకు సంవత్సరమునకు 2,00,000 టన్నుల వంతున స్త్రీమరులను కట్టి మిత్రమండలి కీయవలయును. జర్మను దేశమునం దుత్పన్నమైన బాగునందలి కొంతభాగమును ప్రాన్యు ఇటలి బెల్జియము దేశములకు వారు నిర్ణయించిన ధర ప్రకారము నిర్బంధముగ నీయవలయును. సంధి చేసిన సమయమునందు జర్మను దేశమునందు

తయారుగ నున్న రంగులందురసాయనికవార్తము లందు సగము మిత్రమండలికీయవలయును. 1924 వరకు వానిలో నాలవవంతు నిచ్చుచుండవలయును. జర్మనులు వారి రైలుమార్గములను నీటి మార్గములను మిత్రమండలి వ్యాపారమునకు పైనికిల గమనా గమనములకు నుపయోగించుట కనుకూలపరచవలయును. ఈనియమములన్నియును జర్మనుల సంపూర్ణ వరాజయమును దెలుపుచున్నవి. తాచుపాము కోరలను పెరికినటులు జర్మనుల సూర్యత్వమునంతయును మిత్రమండలి నాశనము చేసినది. జర్మనులవలన యుద్ధోపద్రవము గలుగనటులు మిత్రమండలి ఏర్పాటుచేసినది. ఈవరతులన్నియును జర్మనులకు జర్మనుపక్ష పాతులకును నతికఠినములని తోచవచ్చును. ఇదంతయును జర్మనుల కర్మఫల మని గ్రహించవలయును. జర్మనులు నూరేండ్లనుండియును వర రాజ్యావహారణమునకు పరద్రవ్యావహారణమునకు కంకణమును గట్టుకొనిరి. ఆస్ట్రియా డెన్మార్కు ప్రాన్యు రుష్యా పోలాండు దేశములనుండి రాజ్యావహారణమును ధనావహారణమును జేసి మహాసామ్రాజ్యమును నిర్మించిరి. అన్యాయాద్విరమైన సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్న మగుటయందు వింతలేదు. జర్మనులు వారు జయించిన బెల్జియము పోలాండు ప్రాన్యు దేశములందు రాజ్యధనావహారణములనై కాకను జనావహారణమును సయితము చేసి ప్రజల నష్టకష్టముల పాలు చేసిరి. జర్మనులు గెలిచిన వరాజితదేశముల నింతకంటెను బీభత్సముచేసి యందురని వారి యుద్ధచరిత్రము ప్రచురించిన యాకాంక్షలు సహస్రముఖముల చాటుచున్నది. స్వయంకృతావరాధమునకు జర్మనులకు తగిన ప్రాయశ్చిత్తము గలిగినది. జర్మనులు శాంతికాములై సంధివరతుల కియ్యకొనిన లోకచరిత్రము నూతనరూపము దాల్చగలదు. జర్మనుల విజ్ఞానము వినాశనమునకు గాకను వికాసమునకు దోడ్పడగలదు. హింస అధర్మము కల్యాణమునకు సాధనములు గావనియును అహింససత్యము ధర్మము కల్యాణమునకు సాధనములనియును గంధిమహాత్ముడు చేయుచున్న సిద్ధాంతదేశమున జర్మనుల చరిత్ర లోకమునకు శాశ్వతోపదేశమును జేయచున్నది. కాని ఈ యుపదేశముగతించిన మహావదేశములవలె వ్యర్థముగాకను జాతీయమితియాజమాన్యమున భగవదనుగ్రహమున సాధ్యమగు గాత!

మిత్రమండలి దృక్పథము.
జర్మను లీ షరతుల నంగీకరించుటకై మిత్రమండలి రాజ్యములు మహాద్భారమును వహింపవలసి యున్నవి. జాతీయమితియందు చేరిన ముఖ్య రాజ్యములు వారి యాదేశములను పాలింపజేయుటకై మహాబలమును గలిగి యుండవలయును. లోకవ్యాప్తం బైన సామ్రాజ్యము గల బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము సామ్రాజ్యరక్షణమునకు శత్రువుల నిర్బంధమునం దుంచుటకు మహావైస్యమును గలిగి యుండవలయును. ఈ మహావైస్య స్థాపనము బ్రిటిషు ప్రజాస్వభావమును సంపూర్ణముగ మార్చవచ్చును. బ్రిటిషు ప్రజలకు సహజమైన శాంత స్వభావము కాలక్రమమునమాటియైత్రస్వభావము పట్టుపడవచ్చును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు కొందరికు సంధివరతులు సంత్సృష్టి గలుగజేయకపోయినను సామాన్యముగ సంత్సృష్టి గలుగజేయుచున్నవి. ఇంగ్లాండునకు ఆసియా ఆఫ్రికాలయందు సామ్రాజ్యమును సుస్థిరముచేయుట కవకాశములు గలిగినవి. ఈజప్తున కాంగ్ల సరిహద్దుత్వ మంగీకరింపబడినది. జర్మను వలసరాజ్యములు లోగోలాండునకు కామియాన్సునకు ప్రాన్యు

తూర్పు ఆఫ్రికాను ఇంగ్లాండు, దక్షిణ ఆఫ్రికాను దక్షిణాఫ్రికా, సాహారు ద్వీపములకు న్యూజిలండు, కొన్ని ద్వీపములకు ఆస్ట్రేలియా కొన్ని ద్వీపములకు జపాను భర్తవరిపాలకులు. విశేష భాగ మాంగ్లధర్మరక్షణమున నుండ గలవు. ఆంగ్లవ్యాపార ప్రతిహతముగ సాగ గలదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమున కప్రతిహతమైన సముద్రాధిపత్యము సంప్రాప్తమైనది. యుద్ధము బ్రిటీషు ద్వీపముల కాకాశాధిపత్యమును నయితము సమకూర్చగలదు. యుద్ధమునకై ఇంగ్లాండు విశేషమైన వ్యయభారమును భరించినది. దానికి క్రతిఫలముగ నింగ్లాండున కష్టయశ్వర్యములు సంప్రాప్తము గాగలవు. ప్రాన్సు నలువదేండ్ల నుండి కోరుచున్న వగను సాధించినది. చిలిపోయిన దేశములను మరల పొందినది. క్రతిఫలమును బడసినది. మాజినీలో నారంభమైన ఇటలీ స్వాతంత్ర్య బీజము మహావృక్షమైనది. తనను చిరకాలము పీడించిన హాపుబర్గుల వినాశనమును జూచి యానందింపగలిగినది. సర్వీయనుల సంకల్పము సఫలమైనది. జర్మన్లుకు ప్రత్యేకరాజ్యమేర్పడినది. బెల్జియమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించినది. జపానుకు రాజ్యలాభము ధనలాభము ప్రతిపత్తి గలిగినది. మిత్రమండలిలో జేరిన సకలరాజ్యముల కేదోవిధమైన లాభముగలిగినది. ఈలాభము లారాజ్యవాసులకు సంతృప్తిని గలుగజేయుటలేదు.

పాలితజాతుల దృక్పథము

లోకమునందు స్థిరశాంతిని స్థాపించుటకు పాలితజాతులకు సయితము స్వయానిర్ణయసూత్రమును నన్వయించ జేయుట యవసరము. స్వాతంత్ర్యమును గోరుట మానవస్వభావము. సుఖరిపాలనము స్వపరిపాలనముగ బరగజేయబడదు. పాలితజాతుల సహచర్యమును బడయుటకై పాలితరాజ్యముల విషయమై జాతీసమితి నిర్ణయములందు స్వపరిపాలన పరిణతికి కాలపరిమితి నేర్పరచిన స్థిరశాంతి సులభసాధ్యమై యుండును. బ్రిటీషు స్థిరశాంతి సులభసాధ్యమై యుండును. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాంతర్యాగములు స్వపరిపాలనపాతబద్ధము లైనపుడు సామ్రాజ్యధర్మబలము స్థిరశాంతి స్థాపనమునకు మహాబలముగనుండగలదు. స్వయం నిర్ణయసూత్రానుసారముగ స్వపరిపాలనమును వెంటనే స్థాపించుట అవసరము. స్వయం నిర్ణయసిద్ధాంతము నంగీకరించి కాలపరిమితి నేర్పరచిన పాలితజాతుల కుత్సాహము గలిగియుండును. భరతఖండమునకు సంధిసభకు ప్రవేశమును గల్పించి సంధిపత్రసమర్పణమును జేసెడి రాజ్యములందు స్థానమును గల్పించినందులకు భారతీయులు బ్రిటీషు రాజ్యతంత్రజ్ఞులకు కృతజ్ఞులు. యుద్ధనిర్వహణమునకు ద్రవ్యబలమును సైన్యబలమును సామగ్రిబలమును సమకూర్చిన రాజ్యములందు భరతఖండము ముఖ్యరాజ్యమై యున్నది. ఇటలీ ప్రాన్సు రాజ్యములు స్వదేశసంరక్షణార్థము లాభార్థము యుద్ధముచేసినవి. భరతఖండము స్వప్రయోజనము లేకనే బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవిజయమునకై యుద్ధము చేసినది. జాతీసమితియందు ధర్మరక్షణమునందు గల జాతుల రాజ్యాంగపరిణామమును గూడ నిర్ణయించిన, భావికాలమునందు కలహముల కవకాశ మంతరించియుండును.

జాతీసమితి

సంధిపరతులందు ప్రథమస్థానము జాతీసమితి నిర్ణయముల కొసంగుట సంధిపరతుల క్రేష్టత్యమునకు నిదర్శనము. జాతీసమితి సకలరాజ్యముల సైన్యబలమును నియమించుటకును యుద్ధము నాపుటకును బూనుకొననున్నది. అంతర్జాతీయ కలహకారణములను పరిష్కరించుటకై అంతర్జా

తీయసభ స్థాపించబడినది. ఆ సభానిర్ణయములు సమితియందు జేరిన రాజ్యములనుబంధించును. ఈ యేర్పాటు యుద్ధనివారణమునకు బోధపడ గలదు. జాతీసమితి కుపాంగముగ కార్మికసంఘమును స్థాపించుట వలనను జాతీసమితి ప్రయోజనము వర్ధిల్ల గలదు. లోకమున కేపుడు ధనమునకును వనిపాటలకును సంరంభము ప్రవర్ధమానంబగుచున్నది. లోకవిప్లవ మీ సంఘటనమువలన గలుగ నున్నది. ఆవిప్లవము నాపుటకై జాతీసమితి నిర్ణయించిన నిర్ణయము కర్మకారుల యోగజ్ఞమున కుపచరించునను విశ్వాసము గలుగుచున్నది. జర్మనులు జాతీసమితినిర్ణయములను పాలించుటకై 15 సంవత్సరములవరకు రైనుచీముఖ సంరక్షణద్వారములు మిత్రమండలి స్వాధీనమునందుండును.

బెజంటుగారి అంత్యాస్త్ర ప్రయోగము

బెజంటు గారు 13-వ తేది సాయంత్రము భారతభూమికి స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకై ఇంగ్లాండునకు వెడలిరి. ప్రయాణమునకు పూర్వము అఖిలభారతీయస్వరాజ్యసమితికి అధ్యక్షతన వదలుకొనుటకు గారణములను దెలుపుచు తైమ్సు ఆఫ్ ఇండియా కొక లేఖను వ్రాసెను. తన యాదర్శములలో నేకీభవించని స్వరాజ్య సమితి కధ్యక్షతనవహించుటయసంభవము. సి.పి. రామస్వామయ్యగారు బెజంటుగారి ప్రవర్తనమును ఖండించుచు నొక లేఖను వ్రాసిరి. రామస్వామయ్యగారి లేఖను ఖండించుచు బెజంటు గారు వ్రాసిన లేఖయందు సత్యాగ్రహము, గాంధీ, విద్రోహము మొదలగు వదములు ప్రయోగించబడినవి. బెజంటు గారిలో నేకీభవించని వారందరును దేశద్రోహులు గారు. సత్యాగ్రహము పాలకులకు విషమదశయం నుపద్రవమును గలుగజేసెడివారు కారని గంధీమహాత్ముని యువదేశములు వెల్లడి చేయుచున్నవి. అయినను నీ భావమున బెజంటుగారు తిరిగి తిరిగి ప్రకటించుట విచిత్రముగ నున్నది. "నేను వాసంబంధమును వదలుకొనుటకు గారణము సత్యాగ్రహనాయకుడు హర్షిమనుగారు శాసనోల్లంఘనము నుపదేశించుటయే యని తెలుపుచున్నాను." బెజంటు గారి కీవిషయమై యెన్ని సార్లు వ్రాసినను తృప్తి గలుగునని లోచదు. రాజ్యాంగవ్యవహారములందు బెజంటుగారివలె నితరులును వారి యంతరాత్మికదేశములను నవలంబించుట ద్రోహము గాదని బెజంటుగారు గ్రహించుట ధర్మము.

సాంఘాతికపరిపాలనము

విశాలమైన బ్రిటీషు సామ్రాజ్య పరిపాలన సమస్య క్లిష్టమని యంగీకరింపవలయును. సామ్రాజ్యమునందు స్వపరిపాలనముగల రాజ్యములు నిరంకుశముగ పరిపాలించబడెడి దేశములు గలవు. అయిల్లాండు ఈ జిప్టు కనడా ఇండియా మొదలగు దేశములందు వాని స్థితిగతుల కనురూపమైన పాలనమును స్థాపించి వానిని సామ్రాజ్యపాతబద్ధములను జేయుటకు సాంఘాతికపాలనము పరమసాధన మని వాల్టరు లాంగు గారు చేసిన ప్రసంగము గమనార్హము. ఇట్టిపాలనమును అయిల్లాండు వలసరాజ్యములు కోరుచున్నవి. ఏ రాజ్యాంగ వ్యవహారముల నారాజ్యము పాలించుటయును సామ్రాజ్య వ్యవహారములను సామ్రాజ్యము పాలించుటయును బలమునకు విశ్వాసమునకు సాధనములు. ఆస్తిను ఛోబర్లగు గారు వాల్టరు లాంగుగారి మతములో నేకీభవించుచున్నారని తెలియుచున్నది. హిందూ దేశపరిపాలన నిర్మాణమునకును బ్రిటీషు సామ్రాజ్యపరిపాలన

నిర్మాణమునకును సాంఘాతికస్వరాజ్యము కరణ్యమని రాజ్యతంత్రజ్ఞులు వెంటనే గ్రహించుట సామ్రాజ్యజ్ఞమునకు సాధనము.

స్థానిక వార్తలు

లోకలు సెంట్రలు తంతివార్త ఆఫీసు:—
జూలైయినండి లండనుకు, లండనుండి బొంబాయికి పోవు రంకులు 5 కోజూలై 9 కోజూలై అలస్యముగా నచ్చుచున్నవని తెలియజరుచుచుంది.

అగ్ని ప్రమాదము. — బ్రిటన్ లోకములోని ఐన్ హాజు సోలీను స్టేషనువద్ద నన్న బండ్లఘాట్లోని నిన్న సాయంత్రం అగ్ని ప్రకటనకలిగినది. అంత నందున్న ఒక యాన తక్కి ఎర్రగా కాలి దానిమీద రవ్వయొకటిలేచి దగ్గరనున్న పాకకు అంటుకొనెను. ఆపుడు పేటనుండి అగ్ని ఆర్పుటకై యంజనజాతచ్ఛి వంటన ఆర్పివేసినది. నష్టము విశేషములేదు.

పాతశాలా స్థాపన మహోత్సవము:—
నిన్న సాయంత్రము జనరల్. జి. వి. కేవగిరి ఆశ్రయ గారు, తాయారమ్మగారు స్థాపించిన పాతశాలకు ప్రారంభమహోత్సవము జరిగిరి. టి. కందప్పయ్య మొదలియారు గారు విద్యావిషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఎన్. స్వామినాథ ఆశ్రయగారు చాత్యర్యమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. పాతశాలనుగూర్చి చెప్పుచు వైయమనుగారు ద్రవ్యమున సోపరిపోతులకు జీవాలములకు కృత్య వెట్టుటకంటె యెట్లు కర్మ వెట్టుట బోధకార్య మని చెప్పిరి.

అవరాధములు:— కడచిన నెల 17వ తేదీన 15 గంటలు మొదలు 11 గంటలవరకు దీక్షలు లేకుండగను ఎలి ఫెంటుస్టానువద్ద హంటుకోట్టు మీద మోటారుబండి ఆపి యుంచినందులకు అడిశను కంపెనీలోని హాలిజెం గారికి 20 రూ. జూర్మానాజేసిరి. (2) సువాతెను కంపెనీలోని వాడెర్ గారికి, 24వ తేదీన చట్టబట్టిలోని స్పర్లూకుకోట్టువద్ద నుండి పోలీసువారిటుల వివక మరయొక ప్రక్కను మోటారు బండిని నడిగినందులకు 25 రూ. జూర్మానాకై నను లేకరిగంటలు కై దుకై నను లోబడకలసినదని తీర్మానించిరి.

అడిసనుకంపెనీ పనివారల నమ్మకము:—
నిన్నటి ఉదయమున హుదూరు 3000 మంది అడిసనుకంపెనీ లోని పనివాండ్లు తమ జీతములకు ఎక్కువ చేయనందులకై నమ్మకజేరిరి. అంతియ గా జూలూరు సంవత్సరములనుండి గుండ్ర ఏమియు వెక్కువచేయలేదు. రెండుదినముల క్రిందట కొంతమందికి, 8 అజూలు మాత్రము వృద్ధిజేసిరి. ఆ జీతములు ఎక్కించినందులకు గాను వారియొక్క కఠపుబత్తము తీసివేయబడినది. అందులకై నిన్న 8-25 గంటలకు వారి అధికారులకు తమయొక్క విజ్ఞాపనమును విన్నవించిరి. దానికి అధికారులు వెమ్మడిగా విచారించెదమని చెప్పమి తమపనికి తిరిగి రావలసినదని చెప్పిరి. అందువలన వారు మెల్లక తమకు సరియైన జవాబు ఇయ్యవలసినదని ఆశిరి. ఈ కోజూల వారికి జవాబు ఇయ్యబడునని ఎంచుచున్నాడు.

ముత్యములు దొంగిలించుట. — పూర్వాలాజు గారి యంటిలో నాకరకు పెంకటస్వామి అనువాడు తన అధికారి యంట 74 ముత్యములను దొంగిలించెను. కేవగిరి రావు నలుయన్ పెక్కుగారు వానికి అరెస్టుజేసిరి. అమూత్యముల రూ. 21,000 విలువగలవి. అంత నాతనిని అధికారిఅడుగ ఇట్లు చెప్పచున్నాడు. తనయజమానియంటిలోనిగది తుడుచుచుండగా అమూత్యములను దొంగిలించి, కుప్పరెడ్డితన తన కల్లూరిశాలాకాలోని కునావలమనివాడకు ఇచ్చినట్లును అతడు అంతట మొక కంసాలనానికి ఇచ్చినట్లును అతడు 84 ముత్యములను 584 రూ. లకు అమ్మివట్టుట ఆ పొకరి సబిన్ పెక్కుగారికి తెలియగా అతనిని పట్టుకొని ఇ.క 15 ముత్యములగుండ అరెస్టువద్ద పట్టుకొనినట్లును చెప్పిరి. టౌను సోలీను స్టేషనుకు వెంకటస్వామిని తీసికొని వచ్చి కోర్టుకు తీర్పు జరుపుటకు కొంపోయిరి. అతడు తన యవరాధమును ఒప్పకొనెను. అంత న్యాయాధికారి తన మానములు కడగి వానికి విధించిరి.

(అరువవ శ్లో)

పోలండున కెదురుగనుండు తూర్పువన్యామొక్క ఓజితూర్పు సరిహద్దులను కేకేములే నిర్ణయించుకొనవలయును. రెండింటినుండియు సంధిజనగు 15 కోట్ల లోలోగా ర్యనుపై న్యయ లావలకు బోలవలయును. ఆరావ్రికూట మిశ్ర

మండలివారును వారి మిత్రులను నియమించు పంచాయతీసభ వారి కప్పకొనుదలయును. ప్రజల అభిప్రాయమును తెలుపుచు యు పంచాయతీసభ వారు అయిన బలవత్తరణేయలను నివేదింపవలయును. సరిహద్దుకుగూర్చి కొన్ని సలహాలతో నివేదిక వంపవలయును. తూర్పు ప్రదేశమునకు విష్ణులాపై శరీరార్థ స్వాతంత్ర్యమునుగీరిన అయిన మిత్రమండలివలయును వారి మిత్రులను తగిన విధములను జేసెనను. విష్ణులాపై తీరమున పోలండు దాడిగులపథ్యగా జర్మనరాష్ట్రమును దాపోపు రెయిలుమార్గమును గూర్చి అయినబలవత్తరణేయలను వారి మిత్రులను ఒక కన్వేషనను చేర్చవలెను. తూర్పు ప్రదేశమున జర్మనీకేగుటకు పోలం డెట్టి యభ్యంతరములను గానింపకు. మేమేమి సమీపమునను తూర్పుప్రదేశ ఈ కాన్వేషనజేయును జర్మనీజేయు మిత్రమండలిమిత్రుల కిచ్చి వేయవలయును. మరియు నా ప్రజేమండలి ప్రజల జాతికి చెందినదియ మిత్రమండలివారు నిశ్చయించిన దానికి జర్మనులనికి రింపవలయును.

దాంజీరు.

దాంజీరును దానిమట్టునుండు ప్రజేమను గలనీ స్వతంత్రపక్షముగ పరిగణించ బడవలయును. నానాజే సంగతులను నియమించు దాంజీరు పురవాసి నగర ప్రతినిధులు కొంతమందితో గలనీ పోలండునకును నగరమునకును సుధించు సమస్యలను పరిష్కరింప వలయును. నగరముయొక్క సరిహద్దులను సమయగ పరిష్కరించుట కొక పంచాయతీ సంగతును నిర్ణయపడవలయును. సుధించు అయిన సమయముగా నీ సంగతును నిర్ణయపడును. అందు మిత్రమండలివారి మిత్రుల ప్రతినిధులు యుగ్గురును, జర్మనీ ప్రతినిధి యొకడును పోలండు ప్రతినిధి యొకడును నుండును. నగరముయొక్క నీటి కాలువలు, నానాజేయలు, తిరిగినానానాజేయలను మొదలగువానిని పోలండు ఉపయోగించుకొనుటకు తగిన యేర్పాటులను సేసరించుట కొక పంచాయతీసభ సెలకొల్ప బడును. దానిని మిత్రమండలివారును వారిమిత్రులను నిర్ణయ వలయును. అసంగతులు పోలండు దాంజీరుల కొక సమాధాన మును కూర్చవలయును. దానిపరీకారము దాంజీరు పోలీసు కన్వేషు సరిహద్దులం దుండవలయును. ఎప్పులా పరిపాలనాధికారము, నగరమందున్న రెయిల్వే యేర్పాటులు తంత్రవాదల ఏర్పాటులు తపాలా యేర్పాటులు, పోలీసు ఏర్పాటులు అన్నియు పోలండు దాంజీరులకు పయోగపడునీటి నా సభవారు నియమింపవలయును. నగరమందు పోలీ కెట్టి భాధయు గలగకండ ఏర్పాటులను చేయవలయును. దాని విజేయవ్యవహారముల అధికారమును విజేయించుండు ప్రజల సంరక్షణయు పోలండు ఛార్జీయం దుండును.

దేశాధిపతి.

జర్మనీ దేశాధిపతుల మధ్యనుండు సరిహద్దు ప్రజల అభిప్రాయమునట్టి కరిష్కరింప వలయును. సుధించిన పది కోజులలో జర్మను ప్రాంతములు ఉత్తరభాగమందలి కొంత ప్రజేమనుండి పూర్తిగా తొలగింప బడవలయును. అప్రజేమందలి కార్మికులసైనికుల సభలపై ప్రజేమ బడవలయును. ప్రజలఅభిప్రాయము కనుగొన బడునపుడు ప్రజేమ అయిన జేమల అంతర్జాతీయసంఘమువారి యాజమాన్యమున నుండును. అసభకు స్వీడను నార్యే ప్రభుత్వములగుడ అహ్వనింప బడును. కమిషను వారికి తాత్కాలికముగ పరిపాలనాధికారము లుండును.

పాలిగోలాండు.

ఈ క్రిందయుంట్ల పాళికారములు, సైనికసంస్థాపనలు, నానాజేయములను మిత్రమండలి యాజమాన్యమున జర్మనులు స్వంతస్వములతో పూర్తిగా భ్వంసము చేయవలయును. వానినిగియ్యెనును ఏయెవరను నిర్ణయ గూడదు. రేవుస్థలములు, జలమార్గ అయోమార్గమును. మిత్రమండలి జేమలనుండి గాని వారి మిత్రుల జేమలకు గాని జర్మనీనుండి బోవునట్టియు ఆదేశములనుండి జర్మనీకేగు నట్టియు నాయాజే ప్రజలకును, సామానులకును, బుద్ధకును, నాకలకును తిరిగిములకును జర్మనీలో ప్రయాణము చేయునపుడెట్టి అభ్యంతరములు నుండగూడదు. వాటికి పరిపూర్ణ శాంతి గౌరవము నొసగవలయును. రాకపోకలకు చేయు ఛార్జీలు చాల మితముగను న్యాయముగను ఉండవలయును. నాక ప్రజేమనకు చెందినదోయను ఆలోచనపై డెట్టి సాకర్యములమార్పును ఉండగూడదు. అంతర్జాతీయ సామగ్రి ముఖ్యముగ త్వరగా నశించుసామగ్రి ముందుగా బంపివేయు ఏర్పాటులను జేయవలయును. జర్మనురేవులలో ఉచితముగ నాకలండు ప్రజేమల సేర్పరవలయును. వివిధజాతీయ

విభేదములు పాటింపక వందటికి సహజగ్రహ సౌకర్యముల నొసగూర్చవలయును. ఉచితరేవుస్థలములందు స్వల్ప మగు యనుబంధవలయును. వోల్టానా, మోర్టా, వోల్టానా కలియు చోటనుండి పేగు దిగువను ఎత్తించి, అక్కడో గలనీ నీ ప్రజేమనుండి దూరమునదిని (నోవోనో) దిగువకును నియమించిని అట్లునిగువకుండు దామ్యబుడిని ఉచితవానికా ప్రజేమలకు ప్రకటించవలయును. వాటి ఉపనకులలో కొంత భాగముగూడ వాటితో చేరవలయును. విజేమయు ఆస్తిని, వివిధరాష్ట్రముల పరాకాష్ఠలను స్వజేమల వాటితో సమానముగ భావించి గౌరవింపవలయును. వివిధసౌకర్యములను న్యాయమైన ఛార్జీలకు, నానికానికానియును నానాజే సంగతులవారు చెప్పకట్లుండవలయును. అంతర్జాతీయ సభలకు వాటిని పరిశోధించుచుండును. ప్రస్తుతము తాత్కాలికముగ నుండిని నిబంధనలగుర్చి చర్చానుట కీయతద్వారా ఉపయోగపడునగు నమాజేమకును, నదుల సైనుండుపడవల మొకలగువాటిలో కొన్నిటిని, కొంత సామగ్రిని నోటిసిన్సు రిసెలలోగా జర్మనీ మిత్రమండలివారి కప్పించవలయును. దానిని బిషుమమున నుండునట్టి కమిషను యాధాత్మస్వమును అధికారములతో మరల సమాజేమ కావలయును. కాని నరలో (గ్రేబులిటను, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ) వారు మేరీయాల ప్రతినిధులు మాత్రమే యుండవలయును. కమిషను కాలము ముగియునపుడంతర్జాతీయసంఘ మొకటి సెలకొల్పబడును. ఏదీయో యొక నిశ్చయము ఏర్పాటు జరుగువరకును వారు అప్పుడు దామ్యబును పాలించెదరు. రైతు దామ్యబులు కావలగు కాల లోతు X 25 ఏండ్లలో ప్రభుత్వం ఏర్పాటులు చేయబడెను.

రైతు మోసెల్లలగుర్చి ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులనేకము చేయబడెను. 1868-వ సంవత్సరపు కన్వేషన అయినలో నుండవలయును. కొన్ని మార్పులు చాలముఖ్యమైనవి చేయబడెను సెలకొల్ప కమిషను ప్రాధాన్యమును నుండవలయును. అభ్యుత్తుని ఫ్రాన్సుపేర్కొనవలయును. మోసెల్లగుడ ఈ కన్వేషనలో చేసిన పనులను దాని యయతియు ఆపరము. మూడు సెలలలో జర్మనీ రైతులైన కొన్ని యేటివాంలను ఫ్రాన్సునకు అప్పించవలయును. ఫ్రాన్సునకు రైతు కాలవల నుపయోగించుటకు పరిపూర్ణాధికార ముండవలయును. కొన్ని విషయములలో కమిషనువారు అయతి ఆపర్యము.

సరిహద్దున కావలనుండి కుడితీరమున డెట్టి కావలను తిప్పుటకును జర్మనీ పూనుననూడను. ఎవరుభాగమున ఫ్రాన్సు కొన్ని సంస్థాపనల సేర్పరముకొనుట కని ఆంగ్లేం పవలయును. అందులకు కొంతభృతిని గ్రహించవచ్చును. నది వైభాగమును గూర్చి స్వీట్జర్లండ్టి అధికారములనే గోరవచ్చును. రైతుమార్గాలు కావలను కట్టించి యు నది యు మానవల మునదియు 25 ఏండ్లలో డెట్టియును విశ్వయించి చెప్పవలయును. డెట్టియును గర్వ మెంబువారి ఏర్పాటు పరీకారము తమ రాష్ట్రమందు ప్రజేమలలో నుండు కాలువకు గుర్యములను జర్మనీ భరింపవలయును. తక్కిన వ్యయములను వివిధరాష్ట్రములు పంచుకొనవలయును. కమిషను. వారసవరమని తోమనెడల టోమోమోసెల్లి వరకును తమ అధికారము ను వ్యాపింప కీయనచ్చిన జర్మను అంతుల కాటంకము చెప్పరాదు. అందులకు స్వీను ప్రభుత్వమువారి అయతి ఆపరము. హంబర్గ్ డెట్టిక నానాజేయములను ఉచిత నానాజేయములకు నుపయోగించు నిమిత్తము 99 ఏండ్లవరకును జర్మను ప్రభుత్వమువారు జెకోస్లోవక్కు ప్రజాప్రభుత్వమువారు కవులను కీయవలయును.

నవ్వపరిహారములు.

నవ్వపరిహారములను మిత్రమండలి ఎసోసియేషన్లు గవర్నమెంటువారు నిశ్చయించెదరు. తమతరపును తమమిత్రుల పక్షమునకు నవ్వపరిహారమును జర్మనులు బాధ్యత వహించవలయును. జర్మనులకు అధికసంపత్తి చాలదను సంగతి మిత్రమండలి ఎసోసియేషన్లు డెట్టిగవర్నమెంటు వారికి తెలియును. ఈ దిగువ నుదహరించబడిన ప్రకారము పూర్తిగా నవ్వపరిహారములను వనూలజేయవలయును:- (ఏ) విమానములనుండి బాంబులకు వైచి ప్రజలను గాయపరచుటకులన కల్లవత్తుములు (బి) సముద్రతీరమున పనిచేయువారులకు కల్లవత్తుములు ఆక్రమిత రాష్ట్రములందున్న పోరులకు కేట్రుపూతుకములచే కల్లవత్తుములు (సి) యుద్ధబంసీలకు ఆనాదరణజేయటకులన కల్లవత్తుములు. (డి) సుధిప్రము సంతకము జేయునపుడు నిర్ణయించబడు మొత్తమును మిత్రమండలి ప్రజలకు పంచవల క్రిందను, ప్రత్యేకముగ నిరసించుటకు వలయు భృతిని ఇయ్యవలెను. (ఈ) సైనికనానాజేయముల గాక ఇతర ఆస్తివత్తుము,

(ఎఫ్) పోరులను బలాత్కారపెట్టి పనిచేయుండు వలన కల్లవత్తుము.

(జి) కేట్రువులు నిధిండిక జరినామా మూలకముగ కల్లవత్తుము.

1882 సం॥ సంధికి భిన్నముగ జర్మనులు ప్రస్తుతము చే డెట్టియును మిత్రమండలియుండి భవమును అర్జునీనోక వలసివచ్చెను. 11-11-1918 వరకు అయిన మొత్తమును జర్మనులు డెట్టి అయిన కీయవలయును 1918 సం॥లో ఇచ్చుకముల నవ్వపరిహార నిర్ణయసంఘము వారికి నూటికి 5 చొ॥ వడ్డీల సక్రమలను (గోల్డ్ బాండ్సు) ఆరణ్డే అరలయును. మొత్తము జర్మనులీ నువలనీ సామ్య మొత్తమంతయు 1-5-1921 సం॥ క ప్రకటించబడును. ఈ మొత్తమును అంతర్జాతీయ నవ్వపరిహార నిర్ణయ సంగతులవారు నిర్ణయించెదరు.

80 ఏండ్లలోపు ఈ సామ్యము ఈ నువలనీ నూడును. ఈ నవ్వపరిహార నిర్ణయసంఘమువారు అరసగమునట్టి మూడు రాసు బుచ్చుకొనుట ఆపుకేయవలయును. నీటికి అనకులముగ జర్మనులు చట్టములకు అనులతో డెట్టి తోడ్పడవలయును. మిత్రమండలిని గుర్తించుటకు సామ్యము, నకలను జర్మనులు తిరిగి యిచ్చివేయ వలయును. తక్షణము జర్మనులు 10000 లక్షల పానుల రెండు పంచకర్మములతో నీయవలయును. మిత్రమండలి యిచ్చబడినవో వైరిక నానా వ్యయములను తగ్గించెదరు. ఈ నవ్వపరిహార నిర్ణయసంఘములో యున్న డెట్టి డెట్టి (గోల్డ్ బాండ్సు, ఫ్రాంకు ఇటలీ డెట్టియును ప్రతినిధులు ఒక్కొక్కరుండుండును. ఈ సామ్య నియమం ఇతివరకు కేక్రి గలదని తెలియపడుటకు జర్మనులకు అరకాళ మాయవలయును. ఈ సంగతులవారు ప్రధాన కార్యాలయము స్థాపించు లో నుండును. వారి సభలను వారిజే. ఈ సామ్యయిచ్చుటకు ఒక జేకనాయకా కావలయునని 12 సెలలు ముందుగా తెలియజేయవలయును. పూర్తిగా జర్మనులు యిచ్చనిసామ్యముకు బదులు ఈ సామ్యముకు సహాయము ప్రకములను ప్రాసియన్సువని ఈ సంగతులవారు కోరవచ్చును. వడ్డీలేకుండగ 1-5-1921 అభ్యుత్తు 10000 లక్షలపానుల నీయవలయును. 1921, 1926 లోపుగా నూటికి 2 వడ్డీ చొ॥ 20000 లక్షల పాను లీయవలయును. ఈ సంగతులవారు నిర్ణయించు వరకులట్లునై నూటికి 5 వడ్డీ చొ॥ 5 మిగిలిన అరవత్తు సామ్య 20000 లక్షల పానులను యిచ్చివేయవలయును.

జర్మను లీయవలనిన ఋణమునకు నూటికి 5 పానులు వడ్డీనీ యవలయును. ముందు ఈ సంగతులవారు సామ్యవరకు ఈ వడ్డీనే యిచ్చవలయును. బంగారు నీయలేనపుడు కరుమూత కను నీయవలయును. జర్మనీ ప్రాసియన్సు ప్రకములు సామ్యక్రిందనే తెక్కించబడును. జర్మనులు ఈ నువలనిన ఋణమునుండి తగ్గింపబడును.

వర్తకము.

యోధ్యములో భ్వంసము జేయబడిన నాకలను బదులుగ అతేమొస్తరు నాకలను జర్మను లీయవలయును. 1600 టన్నుల బరువు గల జర్మను వర్తకనాకలను మిత్రమండలి కీయవలయును. 16000, 1000 టన్నుల బకవుల నాకలలో సగము నీయవలయును. వీటిని డెట్టిని ప్రాసియన్సులకు రెండు సెలలలో మిత్రమండలికేయు జేయవలయును. 5 ఏండ్లవరకు మిత్రమండలి యుపయోగార్థము జర్మనులు 200,000 టన్నుల బకవులను ఎత్తువగాని నాకలనుకట్టి యిచ్చవలెను. మిత్రమండలినుండి దీనికొని జేమలలో వర్తకమునకు పయోగించుచున్న వర్తకనాకల నన్నిటిని రెండు సెలల లోపుగా మిత్రమండలికేయవలయును. ఈ ప్రకారముగ నిచ్చినపుడు పూర్తిగాని వాటికి జర్మనులు నూటికి 20 చొ॥ 5 జర్మను నదీ నానాదళము నీయవలయును.

విభ్వంసక ప్రజేమలు

తాము భ్వంసముజేసిన ప్రజేమలనున్నటిని వాగు జేయుటకు జర్మనులు తమ అధిక సంపత్తింకను వినియోగించవలయును. నాకము జేసినపుడు వదులుగ జంతువులకు యంబియును, యియ్యవలయును. పున్నె ర్యాణమునకు వలయు వత్తువులను జర్మనులకు సరిగోగా మిగిలినవాటిని మిత్రమండలి కీయవలయును.

రాక్షసిబాగు

పడేండ్లవరకు ప్రతిసానున పరాసు వారికి జర్మనులు 10 ఏండ్లలోపుగా తయారగు మొత్తమునకు యోధ్యమునకు పూర్వమున్న మొత్తమునకు గల రేడా సమానమును (రాక్షసిబాగు) యిచ్చవలయును. పూర్వసామ్యంబగు మొత్తము గాక ప్రతి సానున పడేండ్లవరకు పరాసు వారికి 70 లక్షల టన్నుల రాక్షసి

వృత్తాంతములు

ప్రవాసమున కంబడిన లాలా హర్ కిషన్ లాల్ బాగ్ వ్రతగారు లాహోరుకు వారు కంబడిన ప్రజలను నుండి తిరిగి తీసికొని రాలిరి.

రంగూను రేలువేయిలో ఆసోసియేషను సంఘమువారు రౌలెటుచట్టములు, తమకేమియు సంబంధము లేదనియు హిందూ శాసనమున జరుగు అల్లర్లకు వివాదము చూపుచున్నామనియు ప్రకటించుచున్నారు.

ఈ నెల 12-వ తేదీని గొండావరాజనయ్య, రాజకుమారి శ్రీకల్లభయ్యలకిని బాపయ్యరాజు, రానాథగారు చంద్రగారిని వివాహము జరిగెను.

“కేజరీ-హిందీ” అంగ్లో గుజరాతీ వారపత్రికయొక్క పూర్వసంపాదకులు, “బా బాయిగల్లెట్టు” పత్రికయొక్క పూర్వపు మేనేజరు అగు ప్రేమ చి. సి. మెనాకాగారు గత శనివారము బొంబాయిలో చనిపోయిరి.

తిరువనంతపురపు దివాను, దివాను బనాయూర్ కృష్ణుడు నాయకులు గారు 9-వ తేదీ యుద్ధమున మరణముచంద్ర గానుననువదలి కొచ్చిరను మోటారుబండిపై ఆరుగురులలో పెదలిరి. వీరు పెదలిరినచో క్రొత్త కట్టబడినది. విశేషముగా కాఫీ మున్నగువి పండించు తిరువనంతపుర జిల్లానుండి కొచ్చిరను పోయెడు వ్యాపారము సాగించుటకు అధికముగ ఆరకాళ మేర్పడినది.

రాజద్రోహ తప్పిదముజేసినందులకు అరెస్టు చేయబడిన నరసింగరాజుగారి మీద పోలీసువారు తగినసాక్ష్యము ఇవ్వనందులకు, వారు విడుదలచేయబడిరి. న్యాయాధికారి అనుచేదనందు రాజద్రోహవారము ప్రతిపదించినందులపై దుర్గిదాను బి.ఆర్.ఎస్.సి, మారవాలాగార్లమీద కరాచి నలుదివిజనము మేజిస్ట్రేటుగారు 124 యండియను పిన్ కోడు సెక్షన్ ప్రకారము నేరము మోపిరి.

1915-వ సంవత్సరం డిఫెన్సు ఆఫ్ ఇండియా చట్టము 12 య ప్రకారము లెఫ్టెనెంట్ గవర్నరుగారు, కమిషనరులు, డిప్యూటీ కమిషనరులు, పోలీసు, నూటరెండు టెండెంటులు ఆరు వందల రూపాయలలోని వారలకు తగిన కారణములేక ఎవరిని అరెస్టుచేయ కూడదనియు రాజద్రోహములకు సహకారములు కొద్దిగా జరుగుచుండుటవల్ల వారియొక్క అధికారములు కొంతవరకు తగ్గిరినది.

రౌలెటుచట్టములు:— రౌలెటుచట్టముల అమలుచేయవలసినదని బొంబాయిరాజధాని సంఘమువారు ఒకవిజ్ఞప్తిని పార్లమెంటువారికి పంపిరి. అందు రౌలెటుచట్టము తీసివేయవలసినదనియు తేనియెడల తగుమాన్యులైనను చేయవలసినదనియు రెండవవిజ్ఞప్తిని విధించవలసినను చెప్పియున్నది. మేము దాని కలసి చచ్చిన నిర్బంధముల కెంతయో విచారముచున్నామని అంగు లిఖించియున్నది.

అఖిలభారతమిత్రవాద సమావేశముయొక్క ఆధ్యక్షులు మామరేంద్రబాధు టెన్డె గారు తమపుత్రులు బి. ఎస్. బాసన్ గారితోను పుణ్యీ చంద్రరాయగారితోను 12-వ తేది రాత్రి కలకత్తానగరము విడిచి ఆంగ్ల శాసనమున ప్రయోజనమేరి. ఇండియన్ ఆసోసియేషన్ వారిచే ఇదిరకత వీర ప్రయాణగారవారమై విండుచేయబడినది. వీరిస్నేహితులచేతను లైలువైపును దగ్గరకు వచ్చి సాగబడిరి.

నల్లమందు. 1912 సం. నల్లమందు ఒడంబడికను అంగీకరించని ఉత్తర కంట్లాట్ల అధికారులు (ప్రాకంట్లాట్టింగు వరకు) ఇప్పుడు ఒప్పుకొనవలయును. దానిని అమలులోపెట్టవలయును. నాకార్యక్రమము.

జర్మనురాష్ట్రములో యధేచ్ఛ మిక్రియందలి, ఆసోసియేషన్లపై మోసములు సంబంధించుచున్నవి. వీటినిగురించి కొన్నిచరతులు నిబంధనలు చేయబడినవి. జర్మనీనగర్యదేశము మేల్ శనములో చేయకొనబడనిచో ఇది 1928 వరకు అమలులో నుండును.

కును, మిక్రియందలికిని మరల కొత్త పూర్వమున్న 40 ఒడంబడికలు అమలులోనికి తేబడినవి. కాని ఒక్కొక్క ఒడికలో జర్మనులు చేరుటకు ప్రత్యేకనియమములు గలవు. ముఖ్యముగా పోస్టు టెలిగ్రాఫు ఒడంబడికలమీద ప్రత్యేకము నిబంధనలు విధించబడినవి. క్రొత్తరాజ్యములచే చేయబడిన ప్రత్యేక ప్ర ఏర్పాటులకు జర్మనులు తమ సమ్మతినిచ్చి తీరవలయును. తేదియో! టెలిగ్రాఫు ఒడంబడికను జర్మనులు అంగీకరించవలయును. మిక్రియందలి చేవలపడవలను మిక్రియందలి వారే అధ్యము 5 ఏండ్లవరకు కాపాడుకొనవలయును. 1899 సం. సుంధివక్రము (నేమోయిసుంధి)కి-వ మూక్రము ప్రకారము కల్లిన ప్రత్యేక ప్ర ఏర్పాటులకు నన్నిటిని వదలుకొనవలయును. ముఖ్యముగా వీశావారు యుద్ధములో ప్రవేశించిన పిదప వనూలు చేయుచున్న బాక్సుల నష్టపరిహారములను వదలుకొనవలయును.

ప్రత్యేకరాజ్యముల సుంధి. మిక్రియందలిలో తేరిన క్రొత్తరాజ్యమువారును యుద్ధమున్నచో అసలు సుంధిక్రమునకు విశేషముగ తేటన్నంత వరకు ఆరు నెలలు యుండుగ తెలియజేసి జర్మనీలో తేసికొనవచ్చును. 1-8-1914 లో రుమేనియా, రషియాలో తేసికొన్న సుంధిని రద్దుజేసికొన వలయును. బలాత్కారముగ జర్మను ప్రజలకు (జర్మన్ నేషను) క్రొత్తరాజ్యముతో జర్మనులు తేసికొన్న సుంధిప్రకారము కలుగు లాభములను మిక్రియందలివారు పొందువలయును. ఇదంతయు 1-8-1914 పూర్వముజరిగిన సుంధికి వర్తింతును. యుద్ధకాలమున కటస్థ రాజ్యములతో జరిగిన సుంధి ప్రకారము కల్లు లాభములనుగూడ మిక్రియందలి పండుకొనవలయును.

యుద్ధమునకు పూర్వమున్న ఋణము జర్మనీలో మూడు నెలలలోపుగ ఋణశీర్షాన కార్యాలయములను నెలకొల్పవలయును. ప్రతిమిక్రియందలి రాజ్యమునకు ఈవిధానము అనుసరించి ఈకార్యాలయములను ప్రతిష్ఠాపనము చేయవలయును. ఈకార్యాలయముల ద్వారా ఋణమును పరిష్కారము గావలెను ప్రత్యేక పరిష్కారము గూడదు. క్రొత్తపుల ఆ స్థితి పంచిపెట్టుటవలన వనూలైన సామునుగూడ ఈకార్యాలయముల మూలకముగనే సరిపుచ్చవలయును. ఇట్లుజేయు ప్రతిరాజ్యమువారు బాధ్యతను వహించవలయును. ఋణములకు మిక్రియందలిశాసనములో చెల్లించుట యగు దృక్పథముకలముగ నీయవలయును.

క్రొత్తపుల ఆ స్థితి. ప్రత్యేక ప్ర యుద్ధనిబంధనల ప్రకారము మిక్రియందలి శాసనములందు జర్మనీలోను క్రొత్తపుల ఆ స్థితి పరిష్కారము జేసిన చర్య దృఢపంచబడినది. మిక్రియందలి ప్రజలకు నష్టపరిహారముల నిచ్చిన ఇది అంగీకృతముగను. జర్మను ప్రజలకు మదరా రావలసినజర్మనులే యిచ్చుకొనవలయును. జర్మనీలో పరిశీలనము పరిష్కారమును ఆపుజేయవలయును. మిక్రియందలి ఆ స్థితి మిక్రియందలికి ఇదివరకు తీర్మాన మైనట్టిదియు తిరిగి యిచ్చివేయవలయును. జర్మనీలో క్యూరహరము జేసికొనుటకు తగిన ఏర్పాటులు గావించబడినవి. తిరిగి ఇచ్చివేయబడిన ఆ స్థితి కాపాడుటకు నిబంధనలు చేయబడినవి. ఇట్లు విక్రియంబడిన ఆ స్థితిని పోగొయిన సాము (యుద్ధమునకు పూర్వమును, తరువాతను) జర్మనుల లెక్కలలో జమకట్టవలయును.

కంట్రాక్టులు. యుద్ధమునకు పూర్వము మిక్రియందలి ప్రజలకును జర్మను ప్రజలకును గల కంట్రాక్టులు రద్దుచేయవలయును. ఇది యేతేదీ నుండి వీరు క్రొత్తపులయొక్క అప్పటినుండి వర్తింతును. ఈవిషయమై కొన్ని విషయాలపై గలవు. యునైటెడ్డు స్టేట్సు, బ్రెజిల్ జపానులకు యుద్ధమునకు పూర్వపు కంట్రాక్టులు అనువర్తింపవు పీమియమును గట్టవచ్చు యుద్ధము కలన నిపుడు వీమాకంట్రాక్టులు రద్దుగా నేరవు. చావుభీములు గూడ రద్దుగా జాలవు. ఈ విషయముల నన్నిటిని నిర్ణయించుటకు న్యాయస్థానములు ఏర్పడును ఇందులో రెండు ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులు యందురు. ఈ సంఘమువారు సుంధి తేదికి పూర్వమున్న కంట్రాక్టులను పరిష్కరించెదరు. మిక్రియందలి గాని ఆసోసియేషన్లు, కటస్థదేశపు న్యాయస్థానములకు జెందనిచో మైనజెప్పినటుల జేయవచ్చును.

పార్లమెంటు కొత్తి. పార్లమెంటుసారకర్యత కళకాలకు సంబంధించిన ఆ స్థితికి గల హక్కులు మరల ఏర్పడువలసినవి. కాని కొన్ని నిబంధనలు ఏర్పడువలసినవి. ఈనిబంధనల నన్నిటిని నెగరేయకుట కొంతగడు వీయబడినది. యుద్ధమునకు పూర్వమున్న లై సెన్సులు రద్దు గావలయును. వీసిగూడ కొన్ని మరలులు విధించబడినవి.

బొగ్గును, బ్రెన్లియమును 80 లక్షల టన్నుల రాక్షసిబొగ్గును 1919-1920, 1928-29 వరకు 4% మిలియనుటన్నులును, 8% మిలియనుటన్నుల రాక్షసిబొగ్గును (మిలియనుటగా 10 లక్షలు) ఇటలీవారికి సంధికాలమున నిర్ణయించబడుధరల కీయవలయును. జర్మను తరికీయలకు అధ్యంతరముగ నున్నచని లోచి బొగ్గును నష్టపరిహారనిష్ఠాసంఘమువారు రద్దుచేయవచ్చును లేదావాయిదా చేయవచ్చును.

రంగుపరకులు. సుంధి అమలులోనికి వచ్చినప్పటినుండి నూటికి 50 చొక్క ఉన్న రంగుపరకులను మిక్రియందలి కీయవలయును.

అధిక విషయములు. జర్మను రాష్ట్రములను ప్రయ్యోగిస్తూ వారు జర్మనులకు యుద్ధమునకు పూర్వమున్న ఋణమునుగూడ పండుకొనవలయును. ఈ ఋణము నష్టపరిహార నిర్ణయసంఘము వారిచే నిర్ణయించబడును. జర్మనులచే యిచ్చివేయబడిన రాష్ట్రముల అధానుమును యుద్ధమునకు పూర్వము 8 సంవత్సరములకు యిచ్చిన ఋణము అధానుమునుబట్టి ఋణము వంచిపెట్టబడును. 1871 సం. లో కొన్ని మరలు ప్రకారము అల్సేసులోలైన ప్రాంతముండి విదేశీయబడినది. అప్పుడు జరగానుల ఋణమును పండుకొనుటకు జర్మనులు నిరాకరించిరి. కాన ప్రాంతమువారు యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మనులకున్న ఋణమును పండుకొనరు. పోలండువారుగూడ జర్మను ఋణమును పండుకొనరు. జర్మనులచే యిచ్చివేయబడిన రాష్ట్రములలోనున్న జర్మను ప్రభుత్వము వారి ఆ స్థితి జర్మను లీయ వల సినను నష్టపరిహారము క్రింద జమకట్టకొనవలయును. కాని అల్సేసులోలైన లో నన్న ఆ స్థితి మూక్రము ఇట్లు చేయబడెను. మ్యాండేటరీ పరయలువారు (సంకీర్తక శాసనము) జర్మను ఋణములను పొల్లనరు. అంతేగాక జర్మను ప్రభుత్వమువారి ఆ స్థితిగూడ వారిపేర జమకట్టబడజాలదు. వేటూ, బంతుల క్యూరహరములందు పోలినిధ్యమును, బండును తదితర అంతర్జాతీయ అధికనిర్మాణములందు జర్మనులు తమ హక్కులను వదలుకొనవలయును.

సుంధిములు. ప్రత్యేకముగా గాని శాసనముగా గాని జర్మనులు మిక్రియందలి శాసనముల ప్రకారముగాని ఎస్సోసియేషన్లచేతముల వర్తకమునకుగాని విశేషముగ కృషిసల్పరాదు. ఈ నియమములు 25 ఏండ్లవరకు అమలులో నుండును. సర్వదేశ ప్రయోగన సంఘమువారు మరల మార్పువరకు ఇటులనే యుండును. అల్సేసులో లై సెన్సులకన్నబల్ల, పోలండున కిచ్చివేసిన జర్మను రాష్ట్రములలో పండు ఈ స్థితి యగు బి దా ర్థములను జర్మనీలోనికి నుంకములు తేవడంక రావలసవలయును. ప్రభుమున మిక్రియందలి సరకులకు వర్తింతు జర్మను దిగుమతి సంకములు 1914 సంవత్సరపు ఖరీదలకంటె ఎక్కువగ నుండరాదు. మిక్రియందలి కందరమును నిన్నుకూపారముగ వర్తించిన జర్మనులు తమసుంకములను 5 శాతలైవేదప పోచ్చింపవచ్చును. ఈనిబంధనలు 25 సంవత్సరములవరకు అమలులో నుండును. ఆక్రమిక ప్రదేశముల యందు ప్రత్యేకముగా సుంకములు అధికారమును వహించు అధికారము అవసరముగో కొంతమంది కీ య బ డు ను. అయితేండ్లవరకు జర్మనీలో మిక్రియందలి వర్తక వాణిజ్యుల జాతీయ ఆదరణను స్వేచ్ఛ గ జా ప వలయును. ఈభయంత్రా ఈమరతులు జరుగుచునేయుండును. సర్వదేశ ప్రయోగనము వారు మార్పుచేయనిచో ఈ ఏర్పాటు యధాప్రకారము జరగవలసినదే. సుంకముల విషయమున ఎట్టి స్వేచ్ఛాకాతీయ ఆదరణ జాపబడునో అట్టి ఆదరణనే తేవలవర్తకమునకు, సముద్ర తిరుగుల వర్తకమునకు జాపవలయును.

అశాస్త్రముగు పోటీతేకుండక మిక్రియందలి వర్తకమును జర్మనులు కాపాడవలయును. ముఖ్యముగ కప్పము గుర్తులను కాపాడరాగించుండగ జూడవలయును. ఎక్కడ పుట్టి నదో జూడవలయును.

ప్రజల ఆదరణ. యుద్ధమునకు పూర్వము తేరి నిబంధనలను మిక్రియందలి రాజ్యపు ప్రజలమీదగాని వారి ఆ స్థితిమీదగాని నిబంధనలను జర్మనులు నిధించరాదు. ఇవియుగాక తమ ప్రజలమీద విధించబడిన సన్నులను నిబంధనలను వీరిపై చేయరాదు. బి జే టి యులకు వర్తిం చని వస్తువులమీద నిబంధనలను నియమించరాదు. ఈమరతులు 5 ఏండ్లవరకును అమలులో నుండును. మిక్రియందలి రాజ్యములో చేరిన జర్మనులపై జర్మనులకు అధికారముండజూడదు. జర్మనుల

ఆంధ్రదేశవార్తలు

(౧)

కలితల శ్రీ ఆంధ్రభారతీయ పంచవార్షిక కోర్సుకు మును, ప్రభుత్వ కలితల రాచరీయ సంఘముల వార్షిక కోర్సుకు మును ఈ నెల 25-వ తేదీ (ఆదివారమునా) ఏలూరు వార్షిక శ్రవణము, మద్రాసు రాజననిర్వాహనభ్యర్థులను అను దగ్గి రాల తేదీ ప్రాణాగారి అధికర్యముక్తింద జరుపబడును.

శ్రీ కామాక్షి మల్లేశ్వర బ్రాహ్మణ అన్న దానసమాజము, జన్మ వాడ:- 1919 సం॥ మే నెల 27, 28, 29, 30 తేదీలకు సరి అయిన సిద్ధాంతి కామ సంవత్సర వైశాఖ బహుళ త్రయో దశి, చతుర్దశి, అమావాస్య, శ్రవణ శుద్ధ పాడ్యమి అలలో నందిశన, రథోత్సవ, కళ్యాణోత్సవములను ఆ కోసాలలో శంకరస్థానము జరుపబడును.

కడవిసదినమున అనరబుల్ దివానుబహదూరు క నూ య్యారాయణమూర్తిగారి యభ్యుత్థరక్తింద కాకినాడ మునిసి పల్ కాననిలవాదు ఒకసభకు జరపిరి. అందు గోదావరి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు పంపిన రౌలెట్టు విషయమును కనగొను తుకై కాననిలవాదు ఆలోచించి అత్యవసరమైనట్టి పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు తక్షణముగా దండెకాసములు చాలు ననియు నావున అట్లును ఆపివేయవలసిన దనియు నుడిచిరి.

గంజామండలసభలు:- ఈ మే నెల 18, 19, 20 తేదీ లలో గంజామండలసభలు ము. పోతాపగడ వేంకటేశ్వర్లు మంతులుగారి అధికర్యముక్తిందను, జిల్లా పారిశ్రామికసభ ము శ్రీపాది గోపాలకృష్ణమృకుతులుగారి యాజమాన్యముక్తిందను, ము. అయ్యగారి వెంకటసుబ్బారావు మంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద సంఘ సంస్కరణ సభయను బాధ్యతగావహించి జరుగనప్పటి.

శ్రవణ ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ:- వై సభ సెల్లూరు పురమండలమున మే నెల 24, 25 తేదీలకు బడులుగా 28, 24 తేదీలలో పురాణం నాగభూషణముగారి అధికర్యము క్రింద జరుగును. ప్రతినిధుల రుసుము రు 1-0-0. తత్సభకు రాగోరు విద్యార్థి ప్రతినిధులందరు 20 తేదీకి ముందుగా క్రింద నమోదు కరచిన కార్యదర్శులకు బంపగోరుచున్నాము. అనంతనా రాయణయ్య, శ్రవణ ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ కార్యదర్శి.

విచారణ జరగగోరుట:- నిన్న కలకత్తా హైకోర్టు నందు న్యాయమూర్తులు వాచెలిస్టి, నూదాగార్లు ఈమధ్య జరిగిన కలకత్తా అల్లరులలో పోలీసు సాక్షంట్లు కాకస్టేబిలు శ్రీకంజనుసింగును తుపాకితో కాల్చివంతులకుగాను, సాక్షంట్లు మీద తగిన చర్యను రెండవ ప్రెసిడెంట్ మేజిస్ట్రేటుగారు వెంటనే తీసికొన యుక్తమైనట్టిగాను, సాక్షంట్లను చూపునట్టిగాను నొక యుక్తతవును పాలించిరి. రెండవ మేజిస్ట్రేటుగారు కేసును విచారణ చేయుటకు సమ్మతించిరి.

ఈ నెల 1 తేదీని రాజమండ్రి కాపురస్థులు బుక్కా ప్రభులు ఆకుల నూరయ్యగారు, స్వర్ణస్థులై. ఆయన కుమారుడు సత్యనారాయణమూర్తిగారు రెండ్రెగారి కర్మదినములు ఆయన రెడనంతరము వీడసాదలుకు కుంటివాండ్లకు గుడ్డి వాండ్లకు నుమారు 2500 మంది జనులకు సంతకముగా భోజనము పెట్టించినారు. ఈ కలకత్తానలులో సత్యనారాయణ మూర్తిగారు యంత ఈ దారభావము మాపినందుకు మా పుర జనులు అందరు మిక్కిలి సంతసించుచున్నారు. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

9-వ తేదీన తిరిగి స్కూలు ప్రాసము పరీక్షచేసిన తరువాత కాకినాడ కాలేజీ ప్రెసిసిపాలుగారు పరీక్షకులందరు ఆకోజున సాక్షంక్తిం 5-15 గంటలకు సభ గానించుటకు రావలసినదని చెప్పి ఆసభావ్యులను వారు ఇట్లు చెప్పుచు న్నారు. (ఆ ప్రెసిసిపాలుగారు ఆంగ్లేయభాషాపరీక్షకును) ఈ పరీక్ష తిరిగి పెట్టుట చాల అవసరమగుగా నున్నది. అంత వారు ఈపరీక్షప్రశ్నములు తెలియుటకు కారణమేమిటిని విచారించసాగిరి. అదిగాక మాసెలలో జరిగిన పరీక్ష యందు 16 గురు కాలేజీ పిల్లకాయలు ప్రైవేటుగా పరీక్ష చేయబడినట్లును ఆసంకతి యిప్పుడు విచారణలో నున్న దని యు ప్రెసిసిపాలు గారికి తెలిసినదని చెప్పుచున్నారు.

కాకినాడ గ్రామ మధ్యమున నున్న సంతచెర్వు నుమా రు మాపుదిసంతర్ములనుంచి మరమ్మతు లేక అందలి నీరు క్రీజులకు ఆనాలోగ్య భూయ్యవై యున్నందున దానిమట్టు క్రీజులనున్న జనులు యావస్థుండి మునిసిపాలిటీవారికి మహా జర్రు నిచ్చుకొనగా నందరు క్రీజుల కయిన దయకలిగి సంత చెర్వును పూర్తిగా నెండకట్టి బురద కన్నె రాలకు క్రీవింపి మరమ్మతు చేయుటకు కాంక్షను చేసినట్లు విని ప్రభావాంధి తముల నెలవేర్చిన మునిసిపాలిటీవారికి ఆనేక కందరము లని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

రైల్వేకట్టములు:- వర్షపురం యుద్ధ కారణమువల్ల పోలి రైలుస్టేషనులో వర్షము పడు ఆకస్థ వ్రాయుకరము కాదు ఒకవస్తువు పార్కులద్వారా గాని లగేజీద్వారా గాని వంపెదమన్న యీ వస్తువులు యెత్తుకోవటముకు వీలులేదు. అని మొదలయిన కట్టములు పెట్టి అటుపిమ్మట యెంతవస్తు వుకు అయినను రు 2-0-0 గాని రు 3-0-0 గాని దొంగిలి పోవును యెంతో కట్టముమీద వ్రాసి యున్నరు. ఇంకకన్న మిక్కిలి ఆస్వాదము టిక్కెట్లు తీసుకొనునపుడు పడు కట్ట ము యంత అని వ్రాయుటకు వీలు కాకున్నది. వర్ష జల యందు పూర్ణమైన దయవుండి యీ యిక్కట్లులు రయిలు వారు తొలగింతురు గాక అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రోద్యమాభి మాతమున శేకభక్తా గ్రేసరులును, విద్యా వైకార్యులును పురపీఠుల నుపన్యాసము లిచ్చుచు, కులికలకు వ్యాసములు వ్రాయుచు గాలముం గడపుచున్నా రు. కాని వర్తెయందు ప్రచారముచేసి ప్రసంగ పరిస్థితులం దెప్పునా రెవరును లేరు. ఉన్నత చెంగలట్టుజిల్లాలో చేరిన తాలూకాలయందుం ఆంధ్ర గ్రామములవై దయ యుండి తిరిగి తెలియజేయువా రెవరును గనప్పలేదు. శేకభక్తాగ్రేస రులారా! కల్లెలనానివారు మరు మేమభివృద్ధిలోనికి వచ్చి మీకు దోడ్పడలేదన్న విద్యావిషయమై చర్చించుచు పాత కాలల నెలకొల్పి పత్రికా వరకాలయముల కేర్పరచి బాషా, రాజకీయ, జ్ఞానాభివృద్ధిని కలుగజేయవలయునని, మా వెంకట కృష్ణ శర్మగారు బుచ్చిరెడ్డిపాఠం నుండి వ్రాయుచున్నారు.

రైల్వే ప్రయాణికుల కష్టములు:- రైల్వేస్టేషనులయం దలి యిక్కట్లులను చెప్పి కేకకలుకాదు. టిక్కెట్లు ఇచ్చు వారు పార్కులచేయించువారు సామాన్యముగా తడవకు కొన్ని రూపాయల ప్రకారమైనను సంపాదించగలరు. పాపలాటిక్క ట్టునకుగాను రూపాయించినయెడల వామకు వచ్చునది రెం దులేక మూడవదాతే. ఏమిడియు యడిగినయెడల చిల్లరలేదని నిలబెట్టుదురు. బండిచచ్చివెళ్లబోవు సరుకులనుకు కూడ చిల్ల రనియ్యకాలస్యము చేయుచుండుటచే అతిర్గోరకముగా వెళ్లక లసియున్న ఆకలియాడినగతియేమియో స్వాధుభవమునగాని తెలియదు. నష్టమైన మొత్తమునకు లిలోదకమును వదలుకొని కూడ ఒక్కొక్కప్పుడు వెట్టుట కుటస్థించును. ఈ ప్రకార ముగా నెండటి ప్రజల వెంకటి నష్టము కలుగుచున్నదియు రైల్వే అధికారులు యూహించి ప్రయాణికుల యిక్కట్లు లను బాపి నుఖప్రయాణికులుగా చేయుచురుగాక యని కోరు చున్నాము అని యొక ప్రయాణికుడు వ్రాయుచున్నాడు.

గంజామండల పైకెక్కి గ్రామములో ఈ నెల 6-వ తేదీన తాలూకా మేజిస్ట్రేటువారును మాతాలూకా సబ్ యిక్ డెక్టరుగారును మా పురపాలకసంఘాధ్యక్షులుగారును ఈగ్రా మములో ధాన్యం వర్తకము చేయుచున్న సామాకారులను పిలి పించి ధాన్యం రూపాయకి అయిన కుంచములు అమ్మకలసిన దని హితభోధచేసిరి. అట్లుజరగజోవుటకులన వారు ధాన్యపు కొట్లన్నిటికిని సీలుచేయించిరి. మా గ్రామములోయన్న వర్త కము పయ్యుగ్రామములో నున్న ప్రజలకు ధాన్యం అమ్మకూడ దని ఆజ్ఞాపించినారు. ఈకోజున రమారమి కేయియండి ప్రజ ఈ గ్రామములోని ప్రతిఒ, ఇతరగ్రామములలోని ప్రజలు, కచ్చి లోకీలువారివారి యింటివద్దగూర్చుండిరి. వారికి ధాన్యం ఖరీదుకు యిప్పించమని మొరలిమయండిరి. అప్పటికి వారికి ధాన్యం దొరకలేదు. ఈ గ్రామములో నున్న వర్తకులందరు సమావేశమయి రూపాయి 1-కి 4 కుంచాలప్రాప్తిని అమ్మ టకు తీర్మానించిరిని తెలిసినది. ఇట్లు తీర్మానించి నప్పటికిని ప్రజలకు ధాన్యందొరకలేదు గాని అధికారులవల్లదుర్భావము మూత్రము దొరకనిది అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

నవ కృష్ణగోవిందగుత్త గారు ఇందిరాస్థిమరుసంకు కుక్రవారమునాడు ఇంగ్లండునకు వెళ్లిరి.

మెయిమోయోలో ఎర్నా లెస్టి వెంటు గవర్నరుగారి సరికి ఆనరలిలు జమాలగారు తోటవిందు నిచ్చిరి.

"కలియవారు సమాచార" వార పత్రికాధికరులును సంపాదకులు నరు లాలు కరలరాముభట్టి, రవాలగార్లు, ద్రోహమునకుగాను అరెస్టుచేయబడిరి. రాజకోట సంస్థానము వారు. వీరికి 10 వత్సరముల కఠినకారము విధించిరి.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము:- ఆంగ్లేయ ప్రమాది కులు ఆఫ్ఘనిస్తానుములోని డక్కా యందు 6-వ తేదీన గొప్పపనులను చేసిరి. (పాదుకార్తెయ్య ముట్టడి చేసిరి. డక్కా వద్దనున్న సేనాధిపతి నాయులు సీలరు జలాలబా దుగారికి దెబ్బలు తగిలినవి. బాంబులు వర్షధారగ వైమానిక లు కురిపించిరి. డక్కానుండి అందరును వెళ్లిపోయిరి. ఆఫ్ఘనుల వైస్యములు కొన్ని వచ్చినవి. అన్ని సరివాద్దులలో కాంతము నెలకొల్పబడినది.

పంజాబు అల్లరులు:- లాహోరు ఆయ్యకసరములందు అల్లరు లేమియు లేవు. వీరిసపురము నందు అంగళ్ళుకూపి నందులకు అసమ్మతి చూపుచు, రౌలెట్టు చట్టముల నిరసించు చు నొక సభచేయబడినది. వీరిసపురమునందు కల్లెనోట్లు తక్కువ ధరలకు అమ్మచున్నారు. వీరెద్దరు వీనిని కొనుడు కల్లెని కచ్చేరియందు నోట్లకు ధనము పుచ్చుకొనుచున్నారు. అయ్యకసరమునందు ధనాగారము నందలి వస్తువుల స్వాధీనము నురయకొనినా రని ఏమిగురిని విచారణ చేసి కఠినకరములు విధించిరి.

కొప్పరపు సోదరకవులు:- కొప్పరపు సోదరకవి గ్రామములు మా తిలుకుపురంబునకు విచ్చేసి నూతనముగా నిర్మించబడిన, హార్డింగ్ లకు పురధవనమున నొకమహాసభ యందు పెయ్యరాజు సీతారామయ్యగారి యగ్రాసవాధిపత్య మున తమ ఆకురచనా ప్రభావమును ప్రకటించిరి. అగ్రాస వాధిపతిగారు, ఒకక్రొత్తకథను కల్పించి అప్పడే వినిపించి, పద్యముఖముగ నూర్చుదని కవివరులం గోరిరి. వారాకథనము కొని నుమాకు ఒకగంటన్నర కాలములో సభ్యజనానందకరముం గ మూనువందల పద్యములతో గ్రంథము రచియించిరి. మంతి రావు వేంకటరత్నంపంతులుగారు, సభాజనసమ్మత ముకు "కల్పిత కథారచనా ధురీణ" అను బిరుదముతో నమర్పించ బడిన సువర్ణ పతక మా కవివరుల కిచ్చెద మని హృదయమునకు పూర్వకాభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. అని యొక విలేఖరి వ్రాయుచున్నారు.

హంగేరిలోని మిత్రమండలి సాంఘికవాదులు భయపెట్టుట. జనరలు చెరుగీ లాటుగారి ప్రకటనము. తెల్లను, ఏప్రిల్ 27:- సాంఘికవాదులకు ప్రసిద్ధ సగరవాదులను వందలకొలది ఆరెస్టుచేసినదియు, రొమేనియను లును, మిత్రమండలివారును హంగేరిలో ప్రవేశించినయెడల వీరు చంపబడుదురనియు నిశ్చయపబడినది.

జనరలుచెరుగీ లాటుగారు హుమూనును చాటుకడ్డ మిక్కిమండలి వైస్యములు హంగేరిని ఆక్రమించి, కాంతిసెల కొల్లెనని ప్రకటించిరి.

ప్రభుత్వమువారివై సాంఘిక వాదులకట్టు ప్రభుత్వమువారివై సాంఘికవాదులు విస్తీర్ణమెవరుట్రు ను పన్నిరి. ఈకుట్రను ప్రభుత్వమువారు కనగొనుటచేతప్రభు త్వవైస్యములు పట్టికుభవములకు ఆక్రమించెనని న్యూరంబిల్లు కంత్రివా ర్తలన తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిని నిజో దిలచినప్పుడు చాక్లరు కిమిట్టు సాంఘికవాదుల నాయకులు చంపబడినది. మరి ఇద్దరు సాంఘికవాదనాయకులు అరెస్టు కాబడిరి.

హంగేరిలోని వైస్యము. లండను, మే 7:- హంగేరియనుల వైస్యములో వెల్ల అభివృద్ధి ఆగుచున్నదనియు, 28,000 మంది మార్కెటు ఆయు ధములతో నుండిరియు రూటరు తండ్రివార్త తెల్పుచున్నది.

The Peace Treaty.

Handed to Germans.

The following is a continuation of the Peace Treaty:—

Contracts.

Pre-war contracts between Allied Nationals and German nationals are in general cancelled as from the date at which the parties became enemies. Exception is made in the case of agreements for the transfer of real or personal property where the property therein had already passed, leases of land and houses, contracts of mortgage, pledge, or lien, mining concessions, contracts with Governments and public bodies and insurance contracts. In regard to the last named class of contracts detailed provision is made as indicated below. Powers are reserved for the maintenance of the contracts, the execution of which is regarded by an Allied State as in the general interest subject, if necessary, to payment of equitable compensation to be fixed by a mixed arbitral tribunal, having regard to constitutional difficulties, in the case of the United States of America, Brazil and Japan. These countries are excepted from the provisions relating to pre-war contracts. Fire insurance contracts are not considered dissolved by the war, even if premiums have not been paid, but lapse at the date of the first annual premium falling due three months after peace. Life insurance contracts are not dissolved merely by reason of the war, but where they have lapsed the surrender value may be claimed, or if the lapse was due to the payment of premiums being prevented by the enforcement of the measures of the war, the contract may be restored on payment of premiums with interest. Marine insurance contracts are dissolved by the outbreak of the war, except where risk has already attached. Where the same risk was again insured against after the war had begun, the new policy to be considered as substituted for the old. When risk had not attached at the outbreak of the war, the premiums paid are recoverable. Insurance treaties are abrogated unless invasion has made it impossible for re-insured to find another re-insurer. Any Allied or Associated Power, however, may cancel all life insurance contracts running between its nationals and a German insurance or re-insurance company, the latter being obliged to hand over a proportion of its assets attributable to such policies. A mixed arbitral tribunal is to be established between each of the Allies and Germany consisting of one member appointed by each of the two Governments and a president to be chosen, failing an agreement, by the Council of the League of Nations, or until this is set up, by the present President of the Swiss Federal Council. This tribunal is to decide all disputes relating to the contracts made before the date of the treaty of peace between Nationals of Allied States and German Nationals insofar as they do not fall within the jurisdiction of Allied or Associated or neutral Courts.

Industrial Property.

Rights in industrial, literary and artistic property are re-established, but subject, in the case of German owned rights, to the effect of the special war measures of the Allies. The right of imposing on Germany patents and copyrights conditions in the public interest, or to secure the fulfilment of German obligations is reserved. Extensions of time are given for the accomplishment of formalities for the working of patents and for securing rights under international Conventions except as between the United States of America and Germany. Pre-war licenses are cancelled subject to the right of the old licensee to demand a new license on terms to be specially settled and except as between the same countries, the right to sue for infringement committed during the war is not recognised.

Opium.

The high contracting Powers, who have not signed or ratified the Opium Convention of 1912 agree to bring it into force.

Aerial Navigation.

The aircraft of the Allied and all Associated Powers shall have full liberty of passage and landing over and in German territory, equal treatment with places as to the use of German aerodromes and with the most favoured nation places as to internal commercial traffic in Germany. Germany agrees to accept Allied certificates of nationality, airworthiness, or competency, and licenses, and to apply the Convention relative to aerial navigation concluded between the Allies and Associated Powers to her own aircraft over her own territory. These rules apply until 1923 unless Germany has since been admitted to the League of Nations or to the above Convention.

Ports, Waterways and Railways.

Germany is required to grant freedom of transit and full national treatment to persons, goods, vessels, rolling stock, etc., etc., coming from or going to an Allied or Associated State and passing in transit through German territories. Goods in transit are to be free of customs duties. The rates of transport are to be reasonable and no charges for facilities are to depend, directly or indirectly, on the flag of the vessel. Provisions are made against discrimination by the control of trans-migrant traffic and all kinds of indirect discrimination are prohibited. International transport is to be expedited, particularly for perishable goods. There is to be no discrimination in transport charges and facilities against Allied ports. Free zones in German ports are to be maintained and adequate facilities are to be provided for trade requirements without distinction of nationality. Only certain limited charges are permissible in the free ports. The Elbe from the junction of the Vltava, the Moldau and Vltava below Prague, the Duer from its confluence with the Oppa, the Gienon below Nodno, and the Danube below Ulm are declared international together with portions of their affluents. The nationals' property, and flags of all States are to be treated on a footing of perfect equality with the subjects, etc., on the riparian States and various conditions are imposed to ensure facilities and reasonable charges and the maintenance of navigation under the supervision of the League of Nations and of the International Commissions. These are to meet in the near future to prepare projects for the revision of existing agreements which are temporarily to remain in force. Germany is to hand over within three months

from notification, a proportion of its river-shipping, tugs, and material. In the case of the Danube, the former Commission is to resume its pre-war powers, but only Great Britain, France, Italy and Rumania are to be represented on it. From the point where the competence of the Commission ceases, an international commission is to be appointed to administer the whole of the Upper Danube until a definite statute is arrived at. Provision is also made for a deep draught Rhine-Danube canal, should it be decided to construct it within twenty-five years.

The Rhine and Moselle from the subject of a special series of clauses. The Convention of 1868 is in general, to remain in force with important modifications. The expanded central commission is to sit at Strassbourg, France to name the President. As Holland is party to this Convention, the modifications are subject to her assent. Within three months Germany is to hand over to France a proportion of the tugs and river shipping from the Rhine harbours or shares in German Navigation Companies, a proportion of the buildings, tugs, etc., owned by Germans in Rotterdam Harbour on the 1st August, 1914 or shares in such concerns is similarly to be handed over. France is to have full rights all along her own frontier to use water from the Rhine for canals, etc., and to carry out works for driving motive power subject to certain payments and to the consent of the Commission.

Germany is to undertake to make no canals on the right bank opposite the frontier and to grant France certain privileges on the right bank for the establishment of certain engineering works, subject to the payment of compensation. Switzerland is also entitled to demand similar rights for the upper part of the river. If within 25 years Belgium decides to construct a Rhine-Meuse canal, the German Government is bound to construct such parts of it as fall within German territory according to the plans drawn up by the Belgian Government, the expenses to be divided among the various States. Germany is to make no objection to the Commission extending its jurisdiction if desired to the Lower Moselle with the consent of the Swiss Government and to lateral canals and waterways which may be constructed to improve navigation. The German Government is to lease to the Czechoslovak Republic for 99 years areas in the harbours of Hamburg and Stettin as free zones.

Railways.

Railway clauses provide that goods consigned from or to Allied States, to or from Germany or in transit through Germany are entitled generally to the most favourable conditions available. Certain railway tariff questions are dealt with. When a new railway Convention has replaced the Berne Convention of 1890 it will be binding on Germany. In the meantime, she is to follow the Berne Convention. Germany is to co-operate in the establishment of passenger and luggage services with direct booking between Allied States over her territory under favourable conditions, as well as enigrant train services. Germany is to fit her rolling-stock with apparatus allowing of its being incorporated in Allied goods train and "vice versa" without interfering with the break system. Provision is made for the handing over of installations of lines in the transferred territory and of an equitable proportion of the rolling-stock for use therein. Commissions are to settle the working of lines, linking up of two parts of one country and crossing another, or branches of lines passing from one country to another. In the absence of particular agreements, Germany is to allow such lines to be built or improved as may be necessary to ensure good services between one Allied State and another if called upon to do so within 25 years with the concurrence of the League of Nations, the Allied States concerned paying the cost. Germany is to agree, at the request of the Swiss and Italian Governments to a denunciation of the 1909 Convention, as to the St. Gothard route, as a temporary arrangement Germany is to execute instructions given in the name of the Allies as to the transport of troops, material, munitions, etc. Transport for the re-occupation of certain regions and the re-establishment of normal transport, postal and telegraphic service. Finally, Germany is to agree to subscribe to any general conventions regarding the international regime of transit, waterways, ports, or railways, which may be concluded by the Allies with the approval of the League of Nations within five years. Differences are to be settled by the League of Nations. Certain specified articles, for example those providing for equal treatment in the matters of transit and transport, are subject to revision by the League of Nations after five years. Failing revision they will only continue in force in relation to any Allied State which grants reciprocal treatment.

Kiel Canal.

The Kiel Canal is to remain free and open to ships of war and merchant shipping of all nations at peace with Germany. The subjects, goods, and ships of all States are to be treated on terms of equality in the use of the canal and charges are to be limited to those necessary for the upkeep and improvement of the canal for which Germany is to be responsible. In cases of the violations of these provisions or disagreement as to the States, those concerned may appeal to the jurisdiction established by the League of Nations and may demand the appointment of an International Commission.

Guarantees.

Western Europe.

A Guarantee for the Execution of the Treaty.

German territory to the west of the Rhine, together with bridge heads, will be occupied by the Allies and Associated troops for fifteen years. If the conditions are faithfully carried out by Germany certain districts, including the bridgehead of Cologne, will be evacuated at the expiration of five years. Certain other districts, including the bridge head of Coblenz, will be evacuated after ten years, and the remainder, including the Bridgehead of Mainz, will be evacuated after fifteen years. In case the Inter-Allied Reparation Committee finds that Germany has failed to observe the whole or part of her obligations either during occupation or after the fifteen years have expired, the whole or part of the areas specified will be reoccupied immediately. If before the expiration of fifteen years Germany complies with all undertakings resulting from the present treaty the occupying forces will be withdrawn immediately.

Eastern Europe.

Similarly, all German troops at present in territories to the East of the new frontier shall return as soon as the Allies think the moment suitable. They are to abstain from all requisitions, etc., and are in no way to interfere with such measures for national defence as may be adopted by the provisional Governments concerned.

Occupation of Territory.

All questions regarding occupation not provided for by the treaty will be regulated by a subsequent Convention or Conventions which will have similar force and effect.

Treaty presented to Germans.

M. Clemenceau's Stern Speech.

PARIS:—Havas Agency states:—The ceremony of presenting the Preliminary peace Treaty to the German delegates at Versailles occupied 58 minutes, all the Powers at war with Germany being represented. M. Clemenceau presided and delivered a stern speech, in which he said: "The time has come when we must settle our account. You have asked for peace, we are ready to give you peace. This second treaty of Versailles has cost us too much for us not to be entitled to exact by all the means in our power the guarantees and satisfactions which we think necessary."

The Meeting.

VERSAILLES:—The meeting of the Allied and German delegates for the representation of the Peace terms opened at 8 o'clock. The actual presentation was made a few minutes later, and the meeting terminated at 3.50.

Britain, France, and U.S.A.

A Defensive Alliance.

LONDON, May 7. The "Echo de Paris" states that M. Clemenceau, Mr. Lloyd George and Dr. Wilson met this morning to give a final form to the additional treaty between France, Britain and United States involving additional guarantees for the security of France and safeguarding the treaty of peace.

An Official Announcement.

PARIS:—It is officially announced that as a supplementary to the securities in the Peace treaty, President Wilson has pledged himself to propose to the Senate, and Mr. Lloyd George has pledged himself to propose to Parliament, an engagement, subject to the approval of the Council of the League of Nations, to go immediately to the assistance of France in the event of an unprovoked attack by Germany.

Federal Home Rule.

Unionist Minister Favours Proposal.

LONDON, May 7. At a meeting of Commissioners to consider Federal Home Rule yesterday, Mr. Walter Long said: "There were two considerations in favour of devolution, firstly, the congestion of business of the House of Commons and secondly his experience in the Colonial Office, where representations in favour of Federal Home Rule were made to him at different times by Overseas Minister. Mr. Walter Long read a letter from Mr. Austen Chamberlain, who was unable to attend, saying he saw no insuperable financial difficulties in the way of the scheme. Mr. Long also thought that the reform of the House of Lords was linked with the question of Federal Home Rule."

Mr. Ronald McNeill, on behalf of Ulster, protested against the scheme, expressing surprise at hearing a Home Rule speech from Mr. Walter Long. No resolution was submitted.

The Silver Maximum.

Immediate Removal.

LONDON, May 8. In the House of Commons, replying to Sir Charles Henry, Mr. Chamberlain stated that an order was being issued immediately removing the maximum price of silver bullion sold in the United Kingdom. He believed that no other restrictions existed, but saw no reason for maintaining them.

Effect of Removal of Maximum.

LONDON, May 9. Messrs. Montagu's silver report, dated May 8th, says:—Following upon the American Government's announcement of the removal of the maximum price, business was done in America up to 102½ cents. It appears that intimation was given simultaneously the export license would be freely granted, although two days had elapsed since the announcement became known here. Control at the time of fixing to-day had not been removed. Business, meanwhile, is absolutely suspended, as London quotations calculated upon the fictitious basis of 101½ cents have no relation whatever to the actual value of silver. The Shanghai Exchange has risen to 58.4d. a tael.

The above reflects the situation prior to Mr. Chamberlain's announcement that an order was being issued immediately removing the maximum price of silver bullion sold in the United Kingdom.

Gold in Belgian Congo.

BRUSSELS:—The Colonial Department is informed that large quantities of gold have been discovered in the Uelle District (Belgian Congo).

Trans-Atlantic Flight.

American Seaplane's Trial.

LONDON, April 28. WASHINGTON:—A Naval seaplane trial flight resulted in the accomplishment of 1,250 miles in 20 hours. It is estimated that 20 hours will be necessary for a seaplane to do the Trans-Atlantic flight. Destroyers are now taking up their appointed stations in the Atlantic.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

కునివిద్యార్థి సంఘము; కర్మ, రెండు సందియములు; డేవస్థానములు; జ్యోతిషము; సవీరవాదాలములు; అంగలూరు పురవాసి; తాడంకివార్తలు; శ్రీకృష్ణవిలాసవిద్యార్థిలయిన వేదపాఠశాల; పాలిమానపుర గ్రంథాలయము; ధర్మోత్తరములు; దోసపాడు కబుర్లు; ప్రకటింపలేనందులకు చింతిలుచున్నాము.

భీమవరముతాలాకాగ్రంథాలయసభ: ఇదివరకే ప్రకటింపబడినది.

విద్యార్థి సంఘము:— సంతకము లేదు.

రంగున ఆంధ్రులు:— కృష్ణాక్షరీకృత వ్రాయుడు.

[ఆం. ప. సం.]

I

పిల్లనాడు కనబడకపోవుట

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకునకు:

అయ్యో, పులవర్తి భీమలింగమూర్తి పేరుగల నాకుమాడు వానికి ఏదోపని ఉన్నదని చెప్పి గత నెల ది 28 తేదీని వివాసస్థల మయిన కాకినాడ జగన్నాథపురమునండి బయలుదేరి అమలాపురం వెళ్లివాడు. ఈసరికి రాలేదు. ఉత్తరమైనను యింటినదడకు వ్రాయలేదు. ఎరువుజేసాము. తలమీదను కురుపు మచ్చ - కండ్లకొంచెము పెద్దవి. బోడు ఉంచుతూవుంటాడు. 5-6 కీచాడవు. మధ్యజేసాము. తెలుగు భాగావచిస్తాడు ఇంగ్లీషు యింటురుమీడియలు పరీక్ష యిచ్చివాడు. సాధారణముగా మాట్లాడుతాడు. 25 సంవత్సరముల వయస్సుగలవాడు. ఎకరై నను ఆరణ్యవయమై తెలిపిన, నేను వారికి కృతజ్ఞుడనగుదును.

పులవర్తి వెంకయ్య

II

జారిపోవుట

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకునకు:

అయ్యో, నేను 10-5-19 తేదీ సాయంత్రం గుడివాడ నుండి తెజవాడకు ప్రయాణము చేయుచుంటిని. తెజవాడలో చూచుకొనగా నాజేబులో నున్నటువంటి నాల్గు ప్రాసోట్లును, 11 రూపాయల నోట్లును యెక్కడనో జారిపడిపోయినవి. ప్రాసోట్లు వివరము—(1) 7-5-19 తేదీన చిత్రవోలు బుచ్చిరాజుగారు నాపేర వ్రాసియిచ్చినది ఒకటి. (2) 18-8-18 తేదీన పోలారామస్వామి నాపేరను, శిష్టానత్యనారాయణ పేరను వ్రాసియిచ్చినది ఒకటి. (3) 1909 న సం॥ నాగైరాల పేర వ్రాయించి యిచ్చి, తిరిగి 1915 సం॥ ఆగష్టు నెలలో తిరిగి నాపేరను, శిష్టానత్యనారాయణ పేరను, కొప్పాక కీర్తిరామలు వ్రాసియిచ్చిన నోట్లు రెండును జారి పడిపోయినవి. కనుక ఎవరికైన దొరకినయెడల నాచిరునామాకు పంపినయెడల బహుకరించెదను.

శిష్టా-భావనారాయణ

మంచాళ్ల ఆగ్రహారం చేబోలిపాపాస్ట్రు, గుంటూరు జిల్లా.

III

దేవాంగమహాశయుల విజ్ఞాపన

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకునకు:

అయ్యో, ఇటీవల మానసియులగు కొందరు కులాభ్యుదయమున అభిలషించి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజమున చారివారి యభిమతములు వెల్లడిచేయవలయునని కోరిరి. శ్రీయత ఆకాశపు సోమశేఖరంగారు వెలిపినట్లు వికమత్స్యస్థాపనార్థమై పృథివ్యక్షియై త్రులప్రయత్నములు సాగించుట పరమధర్మము. (సంఘసేవ దేశసేవ) చేయుటయే యాశీస్యము యని ఆర్యులు నుడువుదురు. మనసోదరకులయలలోని ప్రముఖులు వారివారి స్వేచ్ఛకులాభ్యుదయమున గోరి కృషిసలుపుట మనలోని ధనవంతులు చూచుచుండియు (సంపన్నుండొరుగారేడు) యనెడు భాగవతమహావక్యమును సార్థకపఱచుచు స్వకార్యధురంధరులై ఎవరికి వాకే యనియుండుట కడుంగడు శోచనీయము. గత సంవత్సరమున కులాభ్యుదయమున గోరి నేనును శ్రీయత సజ్జా మనిష్యామయ్య పింజల నుబ్రహ్మణ్యయ్య కొంపల కాలవాస్త్రయ్య శిశా జగన్నాథయ్య మొదలగు వారు సలిపిన సత్ప్రయత్నము లంతయు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రకాశకలవల ఎల్లరకు గ్రీతిమైయున్నది. ఐనను అప్పటి నాయనభవమునబట్టి నాల్గుమాటలు వ్రాసినవాగుండు నేమో

యని కలచి కులాభిమానులకు వందనము లిడుచు విన్నవించుకొనుచున్నాను. అందరు ఎవరినాయకత్వమున సంఘమునాగు పడునని యనుకొనినో నేనును నా యనుచరులు ఎవరి నాయకత్వమున సంఘము కడుపియుములో బాగుపడునని యూహించితిమో అట్టి మహాశయులు నిజముగ కులాభిమానము చూపక పోవుటచేతన, తదితరులెవ్వరు మాలో కష్టపట్టుటకు పాలుగొనక పోవుటచేతన, అప్పటి మా సుదృఢమ మంతయు అంతమొందినది. సంఘమునది పడుగురితో మాట. ఒకరిద్దరివలన కాదగిడికాదు. కులాభిమానధురంధరులారా! ఆంధ్రప్రదేశ్ మన మన కులసంఖ్య పుమాదు మూడులక్షలు గలదు. వాటిజ్య విద్యావిషయములలో ముందడుగుడునంటిటి కనకులు మన సంఘమునకు నుండియు సంఘబలము లేమింటేని చాల వెనుకబడియున్నది. సంఘబలమున సాధింపరానికార్య మెదికి మనలో పదివేల కొకరుగూడ వారావత్రికలు చూచువారు లేరని వ్రాయుటకు సిగ్గుచున్నది. మనకులము గరిష్ఠ సంఖ్య గలదిగ నుండియు నేటిదినక మనకు నాయకు డగపడదయ్యె! సుఘాభివృద్ధి నాయకుగిమిది సాధారణమియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ మనండు మనవారందరు చేరి నాయకుని నిర్ణయించుకొనవలసి యున్నది. మన సంఘమభివృద్ధికి రావలెనన్న, మాటలతోకాదు. ధనమువై ఆధారపడియున్నది. కాన ఆయాప్రాంతాలలో నుండు కులాభిమానులందరు పట్టుదల విడువక శ్రమింతులను కులాభ్యుదయమునకు నాయకత్వము వహించి శక్తివంచనలేక పాటుమడుపుని నెయ్యారు విధముల ప్రార్థింపవలయును. ఈదారి ద్రోక్కక మన సంఘము బాగు పడజాలదు. ప్రస్తుతము గంజాంజిల్లాలో శ్రీయత ఆకాశపు సోమశేఖరంగారును కృష్ణాజిల్లాలో దొంతంకెట్టి నాగేశ్వర రావుగారును మన వారి యభ్యుదయమునకై చాల పాటుపడుచున్నారు. ఈ తరుణమున ప్రతిదేవాంగుడును వీరి యుద్యమములలో పాలుగొని కృషిసలుపుట శ్రేయోదాయకమని పలుమరు వేడుకొనుచున్నాను. వారివారి యభివృత్తులు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజమున వెలుపుదురని యెరుగు చూచుచున్నాను. నేనును నామిత్రులు శిశా జగన్నాథయ్యగారును కులాభ్యుదయమునకు శక్తివంచనలేక పాలుగొనవలసిని నమ స్కారపూర్వకముగ విన్నవించుకొనుచున్నాను. /

మదరాసు పొన్నేరి-రామకృష్ణయ్య.

కావలెను

1597

శ్రీ మైలవరము బాలభారతీ సమాజమునకు శ్రుతిలయజ్ఞానముతో స్వతంత్రముగా పాడదగిన సంగీతము నాలుకానుభవము కలిగి హీరో క్యారక్టరు వేయదగిన నారొకరు. జీతము. నెలకు రు 30-0-0 మొదలు 40-0-0 వరకు యోగ్యత నుబట్టి యియ్యబడును. కావలసినవారు సదరు సమాజము సెక్రటరీగారైన శ్రీ కొమ్మూరి వట్టాభిరామయ్యగారివద్దకు వచ్చి మాట్లాడినయెడల తప్పిళ్లు తెలియగలవు.

R. S. V. Papaya rao.

తెజవాడ } శ్రీ బాలభారతీ సమాజపు ప్రొవైటరు
25-4-19 } అందు సపుకు మైలవరం యన్వేటు జమిందారు.

లాసిపోరం.

అన్ని చికిత్సలవలన నిరాశ చెందినట్టి సక్వాయి వ్యాధులు, రససంబంధమైన జ్వరములు నేనించుటవలన కలిగెడి కురుపులు మా లాసిపోరం జ్వరమును నేనించుటవలన కొద్ది కాలములో నే పూర్తిగా మానిపోవును. అది రస సంబంధమైనది కానందున ఒక తూరి వాడినవారు దానిని ఎల్లప్పుడు అందరికి నిఘాత్తు చేయుదురు. ఒక బుడ్డిని వాడిన ఆగ్నిభక్తి మైన గుణము కనిపించును. చాలకాలమునుండి ఉండు నట్టి వ్యాధులకు 2 లేక 3 బుడ్డనువాడిన చాలును. ఉత్తర పృథ్వీ త్రరములు ఇంగ్లీషుతో జరుపవలెను. (1606)

The Magbonum Medical Nook
77, Dey Street, P. O. Serampore (E. I. Ry.)
Bengal.

ఫవుకాజ్ పేనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు రు 8-8-0, స్వాక్ రు 7, వాటర్ మెక రు 7-8-0, వాటర్ మెక (సేప్రీతక సెర్ఫిఫిల్లింగ్) రు 10-8-0, సెఫూక్ 210 రు 4, అల్ట్రావైడా రు 2-1-20 1514) గిరిబరడు, వైవనర్స్ తిరువల్లిక్కేటి, మద్రాసు.

1604 FOR SALE.
Calcium Carbide lb. tin Rs. 0 12
Do. 28x lb. tin „ 17 8
Do. do. „ 16 10
G. M. GANGATHARAN,
135, Govindappanaiak Street, Madras E.

విక్టోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సుఖము బహునిపుణ్యగా బాగుజేయవచ్చును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి గ్రుడ్డితనముచే బాధ పడినను, తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొందగలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒరుపులు, దురదలు వగైరా సమస్త క్షేత్రకోగములు కుదుర్చుటకును. కడు చీదలకుచికిత్సము. (1588)

- 1. ఆంగ్లేయ వైద్యయోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. తెలుగు రు 1-4-0. 2. వైఫాయిసు కీమత అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. తెలుగు రు 1-0-0.
- వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. నర్జను.

Actina Cures Deafness.
Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.
The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.
Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India)
Natural Actina Treatment.

ఆంధ్ర
ఎంజినీయరింగు కంపెనీ,
ఎంజినీయర్లు, ఐరన్ బ్రాసుఫౌండర్లు,
జగన్నాథపురం, కాకినాడ.
మేము ఆంధ్రదేశమునకు మధ్య నున్న కాకినాడలో యీ కంపెనీ, ఆంధ్రదేశోపయోగముకొరకు స్థాపించినాము. ఆంధ్రులందరు మమ్మాదరింప ప్రార్థితులు. మావద్ద అన్నివిధముల యంత్రములు, సామగ్రిలు, యెంజినీయరింగు సామగ్రిలు, సి మెంటు, పెంకు, లేకు, కలకు మొదలగునవి దొరకును. తొలుత మమ్ములను సలహాచేసి, మరి రెండవ చోటునకు వెళ్లుడు.
డి. ఎల్. నరసింహారాజు,
బి.ఎ.బి.ఎస్.సి., ఎ.సి.వి.,
(1585) ఎంజినీయరు అందు మేనేజరు.

కారణం బ: ఇది శ్రీధర్మచోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందునాటబడినది. తొండకు బదిలీతీరవలయును. తెలుగు 0-4-0 పోస్టేజీ నేను. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 రెంలుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు (1537)
శ్రేష్ఠత్వము, నువాసన, ఘంటుగిరి ఆశీర్వాదము, వాయుని, జలము, జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, కలరా, క్షేగు మొదలగు వాటిని హరించుటలో వ్యవాయుభుక్తులు. 200మా అ. క్యాలండరు నవ 12 నీసాం 2-4-0. వి. సి. భక్తులు వేరు.
వి. సి. పి. అండుకో, పొంపూరు, గుంటూరు జిల్లా.

వెల స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమావధము.

తలనొప్పి, జ్వరము, వాయువుపోట్లబొంతులు, పొన్నుల నొప్పుల తొరడములు, పొట్టకు బోగొట్టును, ఇది యిది యననేల నకలవిధమైన నొప్పులకు సంజీవినివంటిది. వనమాలికలచే హింసాదేశమందు తయారు చేయబడు మంచిదను. దీనిని విజేతములలోని ఆ నేతలు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నేలకు నేల యోగ్యతా విశ్రమముల పొందియున్నది. అన్ని దుశాణులలోను వికల్పగలదు. ఒకపారి పరీక్షించి చూడుడు.

తా మ ర తై ల ము

తొందర, తీట, ఏనుగుగడ్డ, దురద, ఉంగరములవంటివియు, రసకాయలు, పెండ్లికల లూడిపోవుట మొదలగు చిరస్థాయిగలవానిని వాడవలసి చేయగలదు. రాజారాజు బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 లా మాత్రమే.

మో హి నీ తై ల ము

శ్రీ శుభములు వాడుటకు యోగ్యమైనది. రీతులును నూనెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దం త చూ ర్ణ ము

పంటనొప్పులకు నివృత్తికరము; మహావనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగినది. ద్రవ్య 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లా.

అమృతం జనము డి పో,

109, ఫ్రేరింగ్స్, పోస్టు, బొంబాయి. 6, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

100 మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు) కాబడినది కాబడినది

ఇప్పటికాలపు నవీనమైనది. సాటిలేని మనోజ్ఞమగు నువాసనగలది. అల్పమైనదానిని, సారామయముగాని, చేర్చబడకయు నిర్ధమ చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని లింకులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు నువాసన నిష్పలమందును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(చిన్న సైజు అర డ్రాం) సీసా 1-కి రూ 0-8-0
చుట్టరకం సైజు 1 డ్రాం " " 0-12-0
వేరొక సైజు 2 " " " 1-4-0
పెద్ద సైజు 4 " " " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము పట్టెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాత్రులలోను దొరకును. దీనికి ఆ నేతమగు నకలు సెంటులు కలవు. కావున రాము కొనుసపుడు సీసానైనను, కార్డునైనను ఆటోదిల్ బహార్ రకు పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క సులభమైన పరిశీలనచేయగోరువా రీ దిగువవారికి వ్రాసినచో అతాకివత్తు గల నువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

నోటుయొక్క:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసుయొక్క:— మెహతాపురం త్రంమాట్టి, వైశాలిబార్ రోడ్, మద్రాసు.

మో స పో కు డు

ద్రవ్యపట్టనీయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తువ్వపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిల్స్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్." Walles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పలకును ముకుయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల యుంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలుపే కంపెనీలును మ్యూనిసిపలువారు వల్లికు వియ్యవారు బొద్దుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను చూడుచుండురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజిన్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

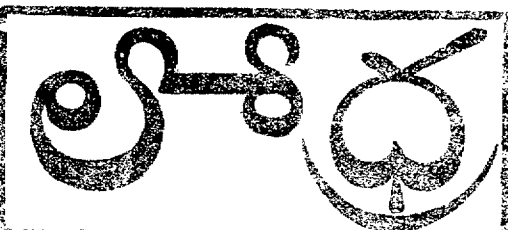
వి రిలయన్సు ఫౌండ్రి అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

మదరాసు

389

వైకామోజిమి గోరువప్పుడు ఈపత్రిక చేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మి గలగి

ముకుళాల ఒప్పిడ్డి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెలబాత్తి గాని, తక్కువగానుపోవుట, మనుమరోగము, సంభావనీయత రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధి లను తుడుచును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణయము, నుఖసంకటములు, నిస్సక్తుత, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి కరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 88, పోలీసుకమిషనర ఆఫీసురోడ్డు, ఎరుంబూరు, మద్రాస్. 166 (తాంబి:— 9, బందరు వీధి, మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపణ్డితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీవలతుల శ్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమువలన నిరోగులై యున్నారు. ఒక మోక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తరుయొద్ద గుండెనేని వ్రేసిన పశ్చిమైక సిద్ధావధము వేరొకటి లేదని తాము సంతోషముగ బల్కుగలము. దినజ్వరము, మూడేర నాల్గవ జ్వరములు, నష్టి పోతము మొదలగునవి తత్క్షణ గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం. (594)

2. శ్రీనివాస తైలం:—శ్లేగు గడ్డకుడు, సంకుల నొప్పి పోవుటలను తుదిచుండు. సీసా 1-కి 0-3-0, 5-కి 1 ఇళాం.

3. వైశ్యాన రాసరం:—నీనిని సేవించినవృత్తినిండియే మూత్రమును కట్టక (పిలరా) బొంతివేది, శిరవేది, అజీర్ణ వేదము గుణము లొగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం.

4. బాలసుఖోదయము:—బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యని తుండు ముదము, మలబద్ధము, అజీర్ణ వేది, కృత్తము, కడు పుష్టియొందును. అకలితేమండుట మొదలగునవి గుణములు. పిడ్డకు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇళాం.

5. లోకానందహర కస్తూరమూర్తయ:—బిడ్డలకు వయస్సు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణములు. ముదము, వడితము, వద్దు, అజీర్ణము, శిరవేదము, పిచ్చివామయపు, మలబద్ధం, జ్వరం, అతిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింకా 25 క రోగములకు గుణము చేయును. (801)

250 మాత్రలు గల సీసా 0-4-0
తపాల కచ్చి 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0

ప్రతి ఔషధముతో కూడ అనువాదము తెలుగున వుండును. శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.